

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite

NACRT

ZAKON
O SOCIJALNOJ ZAŠTITI

Mostar, juli 2022. godine

Na osnovu člana 39. tačka f) Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona (“Službene novine HNK”, broj: 2/98, 3/98, 4/00, 7/04 i 6/21), Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona je na sjednici održanoj dana __. __. 2022. godine, donijela

ZAKON O SOCIJALNOJ ZAŠTITI

POGLAVLJE I. - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

Ovim Zakonom uređuju se djelatnost socijalne zaštite, načela socijalne zaštite, korisnici socijalnih usluga, socijalne usluge i prava iz socijalne zaštite, iznosi novčanih i drugih davanja kao i uslovi i postupak ostvarivanja prava iz socijalne zaštite, osnivanje i rad ustanova socijalne zaštite, finansiranje prava iz socijalne zaštite, nadzor nad primjenom zakona, prekršajne odredbe i druga pitanja značajna za djelatnost socijalne zaštite i ostvarivanje prava u Hercegovačko-neretvanskom kantonu (u daljem tekstu: Kantona).

Član 2.

(Primjena Federalnog zakona)

Na pitanja iz oblasti socijalne zaštite koja nisu uređena ovim zakonom primjenjuju se odgovarajući federalni propisi iz oblasti socijalne zaštite i socijalnih usluga.

Član 3.

(Rodno značenje)

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Član 4.

(Bračna zajednica)

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na bračnu zajednicu primjenjuju se i na vanbračnu zajednicu.

Član 5.

(Ostvarivanje prava)

- (1) Prava utvrđena ovim Zakonom mogu ostvariti lica koje su državljani BiH i imaju prebivalište u Kantonu.
- (2) Prava iz ovoga Zakona su lična i ne mogu se prenositi na druga lica niti nasljeđivati.
- (3) Novčana naknada koja se ostvaruje na osnovu ovoga Zakona ne može biti predmet osiguranja kod kreditnog zaduženja ili prinudnog izvršenja.
- (4) Prava utvrđena ovim Zakonom ne može ostvariti lice koja isto pravo koristi po drugim propisima.
- (5) Strani državljani i lica bez državljanstva s boravištem u Kantonu mogu ostvariti prava pod uslovima propisanim posebnim propisima i ovim Zakonom.

POGLAVLJE II. - SOCIJALNA ZAŠTITA

Član 6.

(Djelatnost socijalne zaštite)

- (1) Socijalna zaštita je organizovana djelatnost Federacije Bosne i Hercegovine od javnog interesa za Kanton čiji je cilj pružanje pomoći socijalno ugroženim licima, kao i licima u nepovoljnim ličnim ili porodičnim okolnostima, koja uključuje prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba, podršku pojedincu, porodici i socijalno ugroženim skupinama, u svrhu unapređenja kvalitete života i osnaživanja korisnika za samostalno zadovoljavanje osnovnih životnih potreba, te njihovog aktivnog uključivanja u društvo.
- (2) Svako je dužan brinuti se za zadovoljavanje svojih životnih potreba i životnih potreba lica koje je po zakonu ili po drugoj pravnoj osnovi dužan izdržavati.
- (3) Svako je svojim radom, prihodom i imovinom dužan pridonositi spriječavanju, otklanjanju ili ublažavanju vlastite socijalne ugroženosti, kao i socijalne ugroženosti članova svoje porodice, posebice djece i drugih članova porodice koji se ne mogu starati o sebi.

Član 7.

(Obavljanje djelatnosti socijalne zaštite)

- (1) Djelatnost socijalne zaštite obavljaju centri za socijalni rad/službe socijalne zaštite, ustanove socijalne zaštite, udruženja, vjerske zajednice, druga pravna lica i fizička lica koje obavljaju djelatnost socijalne zaštite, pod uslovima i na način propisan ovim Zakonom, posebnim zakonima i provedbenim propisima.

(2) Djelatnost ustanova socijalne zaštite obavlja se kao javna služba, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Član 8.

(Mogućnost ličnog izdržavanja)

(1) Smatra se da u smislu ovoga Zakona lice može samo sebe izdržavati, ako podmirenje osnovnih životnih potreba može ostvariti od ličnih primanja, sredstvima od prodaje imovine ili davanjem u zakup imovine koja ne služi njemu niti članovima njegove porodice za podmirenje osnovnih životnih potreba.

(2) Izuzetno od stava (1) ovoga člana, imovina djeteta može se izuzeti od opterećenja ili otuđenja o čemu odlučuje centar za socijalni rad.

Član 9.

(Značenje pojedinih izraza)

Pojedini izrazi, u smislu ovoga Zakona, imaju sljedeće značenje:

- a) **Dijete** je lice do navršenih 18 godina života;
- b) **Individualni plan zaštite korisnika** (u daljem tekstu: individualni plan) je dokument koji izrađuju stručni radnici u ustanovama socijalne zaštite u saradnji s korisnikom, članovima njegove porodice, starateljem ili zastupnikom, a koji sadrži planirane ciljeve, aktivnosti, indikatore, rokove i nositelje izvršenja aktivnosti kojima se ostvaruje zaštita u najboljem interesu korisnika, te način praćenja i preispitivanja individualnog plana;
- c) **Organi starateljstva** su centri za socijalni rad, odnosno općinske službe kojima je povjereno obavljanje poslova starateljstva u onim općinama u kojima nisu osnovani centri za socijalni rad;
- d) **Međusektorska saradnja** podrazumijeva saradnju ovlaštenih pružalaca socijalnih usluga s obrazovnim i zdravstvenim ustanovama, pravosudnim i drugim državnim, kantonalni i općinskim organima, udruženjima i drugim fizičkim i pravnim licima;
- e) **Osnovne životne potrebe** su prehrana, smještaj, odjeća i druge stvari za lične potrebe, njegu, kućne potrepštine, grijanje i zdravstvene potrebe, a obuhvaćaju i sudjelovanje u životu zajednice. Kod djece i mlađih punoljetnih lica osnove životne potrebe obuhvaćaju i potrebe koje prvenstveno proizilaze iz njihovog razvoja i odrastanja te odgoja i obrazovanja. Kod djece i odraslih s invaliditetom osim osnovnih životnih potreba postoje i dodatne potrebe koje proizilaze iz njihovog tjelesnog, duševnog ili osjetilnog invaliditeta, odnosno višestrukog invaliditeta radi njihovog aktivnog uključivanja u svakodnevni život zajednice na ravnopravnim osnovama s drugima;
- f) **Domaćinstvo** je porodična ili druga zajednica lica koje zajedno žive i podmiruju troškove života bez obzira na srodstvo;
- g) **Samohrani roditelj** je roditelj koji sam stara za svoje dijete i izdržava ga;
- h) **Jednoroditeljska porodica je porodica** koju čine dijete, odnosno djeca i jedan roditelj;
- i) **Pojedinac** je lice koje živi samo ili je lice koje je neovisno od ostalih članova domaćinstva;

- j) **Vanbračna zajednica** je životna zajednica neudane žene i neoženjenog muškarca, koja ispunjava uslove propisane posebnim zakonom kojim se uređuju porodični odnosi;
- k) **Lice sa invaliditetom** je lice koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi sa licima bez invaliditeta;
- l) **Dijete s teškoćama u razvoju** je dijete koje zbog tjelesnih, senzoričkih, komunikacijskih, govorno-jezičnih ili intelektualnih teškoća treba dodatnu podršku za učenje i razvoj, kako bi ostvarilo najbolji mogući razvojni ishod i socijalnu uključenost;
- lj) **Porodica** je zajednica koju čine bračni ili vanbračni drugovi, djeca i drugi srodnici koji zajedno žive, privrjeđuju, ostvaruju prihod na drugi način i troše ga zajedno;
- m) **Starije lice** je lice sa navršениh 65 godina života ili više;
- n) **Lice potpuno nesposobno za rad** je lice starije od 65 godina života, dijete do navršene 15 godine života i lice čija je nesposobnost za rad utvrđena prema posebnim propisima, ako ovim zakonom nije drugačije određeno;
- nj) **Beskućnik** je lice koja nema gdje stanovati, boravi na javnom ili drugom mjestu koje nije namijenjeno za stanovanje i nema sredstava kojima bi mogla podmiriti potrebu stanovanja;
- o) **Imovinsko stanje** čine prihod i imovina pojedinca ili članova domaćinstva;
- p) **Prihodom** se smatraju sva novčana sredstva ostvarena po osnovu rada, penzije, primanja od imovine ili na neki drugi način (primjerice primanje od udjela u kapitalu, kamate od štednje i sl.) ostvarena u zemlji i u inostranstvu u skladu sa propisima o oporezivanju dohotka, a umanjeni za iznos uplaćenog poreza i primanja po osnovu privredne, obrtničke, uslužne i druge djelatnosti, dopunske djelatnosti, po propisima o boračko-invalidskoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti lica s invaliditetom;
- r) **Imovinom** se smatraju pokretnine, nekretnine, imovinska prava, iznos gotovine u domaćoj i stranoj valuti, štednja odnosno novčana sredstva na vlastim računima ili štednim knjižicama, vrijedonosni papiri, dionice, poslovni udjeli, stambena štednja, životno osiguranje i ostala imovina u zemlji i u inostranstvu;
- s) **Pružalac socijalnih usluga** je pravno lice koja je prema ovom Zakonu ispunjava uslove za pružanje socijalnih usluga;
- t) **Primalac usluge** je korisnik prava na socijalnu uslugu utvrđenu ovim Zakonom;
- u) **Socijalne usluge** su mjere, aktivnosti i programi usmjereni na pružanje podrške pojedincima, porodicama i skupinama u prepoznavanju, preveniranju i prevazilaženju problema i poteškoća, poboljšanju kvaliteta njihovog života i postizanju socijalne uključenosti;
- v) **Stanjem socijalne potrebe** smatra se trajno ili privremeno stanje, uzrokovano nepovoljnim ličnim, ekonomskim, socijalnim i drugim okolnostima u kojima je pojedinac

ili porodici neophodno pružiti podršku u cilju svladavanja socijalnih i životnih teškoća i stvaranja uslova za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba, ukoliko se te potrebe ne mogu na drugi način zadovoljiti, a na osnovu načela humanizma, solidarnosti, uzajamnosti i poštivanja ljudskog dostojanstva;

- z) **Krizna situacija** je ozbiljan incident koji utječe na sigurnost ljudi i okoline;
- ž) **Ustanova je pravno lice** čije je osnivanje i rad propisan ovim Zakonom i Zakonom o ustanovama.

Član 10.

(Primjena Zakona o upravnom postupku)

U postupku ostvarivanja socijalnih usluga i prava po ovom zakonu primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o upravnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.

POGLAVLJE III. - NAČELA SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 11.

(Načelo supsidijarnosti)

Lice koje ne može osigurati izdržavanje svojim radom, pravima koja proizlaze iz rada ili osiguranja, primanjem od imovine, iz drugih izvora, od lica koja su je dužna izdržavati na osnovu propisa kojima se uređuju porodični odnosi ili na neki drugi način, ostvaruje pravo u sistemu socijalne zaštite pod uslovima propisanim ovim Zakonom.

Član 12.

(Načelo socijalne pravičnosti)

Lice koja ostvaruje prava iz sistema socijalne zaštite ne može korištenjem tih prava postići povoljniji materijalni položaj od lica koja sredstva za život ostvaruje radom ili po osnovi prava koja proizlaze iz rada.

Član 13.

(Načelo slobode izbora)

Prava u sistemu socijalne zaštite korisnik ostvaruje po načelu slobodnog izbora i pod uslovima propisanim ovim Zakonom.

Član 14.

(Načelo dostupnosti)

Socijalna zaštita osigurava se na način koji omogućuje fizičku i ekonomsku dostupnost korisniku.

Član 15.

(Načelo individualizacije)

Korisnik ostvaruje pravo u sistemu socijalne zaštite u skladu sa individualnim potrebama i uz njegovo aktivno sudjelovanje.

Član 16.

(Načelo uključenosti korisnika u zajednicu)

Socijalne usluge se, ako je to moguće, korisniku pružaju u njegovom domu ili lokalnoj zajednici, kroz i izvan institucijske oblike zaštite, radi poboljšanja kvalitete života i uključenosti u zajednicu.

Član 17.

(Načelo pravodobnosti)

Socijalna zaštita ostvaruje se na način koji osigurava pravodobno uočavanje potreba korisnika i pružanje socijalnih usluga radi sprječavanja nastanka ili razvoja stanja koja ugrožavaju sigurnost i zadovoljavanje životnih potreba i sprječavaju njegovu uključenost u zajednicu.

Član 18.

(Načelo poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika)

Prava u sistemu socijalne zaštite osiguravaju se korisniku uz poštivanje ljudskih prava, fizičkog i psihičkog integriteta, sigurnosti i uvažavanje etičkih, kulturnih i vjerskih uvjerenja.

Članak 19.

(Načelo zabrane diskriminacije)

Zabranjena je izravna i neizravna diskriminacija korisnika socijalne zaštite u skladu sa posebnim zakonu.

Član 20.

(Načelo informiranosti o pravima i uslugama)

(1) Svako lice ima pravo na informaciju o pravima i uslugama te pravo na podršku u prevladavanju komunikacijskih teškoća u sistemu socijalne zaštite koje pridonose zadovoljavanju ličnih potreba i poboljšanju kvalitete života u zajednici.

(2) Pravo na informaciju iz stava (1) ovoga člana može se uskratiti samo ako bi dana informacija drugo lice stavila u nepovoljan položaj.

Član 21.

(Načelo sudjelovanja u donošenju odluka)

(1) Korisnik prava u sistemu socijalne zaštite ima pravo sudjelovati u procjeni stanja, potreba i

odlučivanju o korištenju usluga te pravovremeno dobiti informacije i podršku za donošenje odluka.

(2) Korisniku prava u sistemu socijalne zaštite ne može se pružati socijalna usluga bez njegovog pristanka, odnosno pristanka njegovog staratelja ili zakonskog zastupnika, osim u slučajevima propisanim zakonom.

(3) U postupku u kojem se odlučuje o pravima i interesima djeteta, dijete ima pravo sudjelovati i dati mišljenje u postupcima u kojima se odlučuje o njegovim pravima i interesima, u skladu sa njegovom dobi i zrelosti.

(4) Lice lišeno poslovne sposobnosti, u skladu sa svojim mogućnostima, ima pravo sudjelovati i dati mišljenje u postupcima u kojima se odlučuje o njegovim pravima i interesima.

Član 22.

(Načelo tajnosti i zaštite ličnih podataka)

Korisniku prava u sistemu socijalne zaštite mora se osigurati tajnost i zaštita ličnih podataka, u skladu sa posebnim propisom, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Član 23.

(Načelo poštivanja privatnosti)

(1) Korisnik prava u sistemu socijalne zaštite ima pravo na poštivanje privatnosti prilikom pružanja usluga socijalne zaštite.

(2) Lice koje pruža uslugu u djelatnosti socijalne zaštite ne smije narušavati privatnost korisnika preko mjere nužne za pružanje usluge ili osiguravanje prava korisniku.

Član 24.

(Načelo podnošenja pritužbe)

(1) Korisnik prava u sistemu socijalne zaštite koji nije zadovoljan pruženom uslugom ili postupkom lica koja obavljaju djelatnost socijalne zaštite može podnijeti pritužbu direktoru ili drugom odgovornom licu u ustanovi socijalne zaštite, odgovornom licu u vjerskoj zajednici, drugom pravnom licu koje pruža socijalnu uslugu, odnosno drugom fizičkom licu koje obavlja poslove socijalne zaštite.

(2) Direktor i drugo odgovorno lice pružaoca usluga iz stava (1) ovoga člana dužne su bez odgađanja postupiti po pritužbi i pisanim putem obavijestiti korisnika o poduzetim mjerama najkasnije u roku od petnaest dana od dana podnošenja pritužbe.

(3) Ako korisnik nije zadovoljan poduzetim mjerama, može Ministarstvu zdravstva, rada i socijalne zaštite (u daljem tekstu: Ministarstvo) podnijeti pritužbu na rad pružaoca usluge. Ako je pritužba osnovana, Ministarstvo će dati uputstva pružaocu usluga kako treba postupiti i odrediti rok u kojem je pružalac usluge dužan dostaviti obavijest o poduzetim radnjama.

POGLAVLJE IV. - KORISNIK SOCIJALNIH USLUGA

Član 25.

(Korisnik socijalnih usluga)

(1) Korisnik socijalnih usluga, u smislu ovoga Zakona, je državljanin Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Kantona, koji se nalazi u stanju socijalne potrebe, i to:

a) dijete:

- 1) bez roditeljskog staranja;
- 2) odgojno zanemareno;
- 3) odgojno zapušteno;
- 4) u sukobu sa zakonom;
- 5) čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama;
- 6) sa teškoćama u razvoju ili invaliditetom;
- 7) žrtva porodičnog i drugog nasilja;
- 8) žrtva trgovine ljudima;
- 9) žrtva zloupotrebe psihoaktivnih sredstava i drugih oblika ovisnosti;
- 10) sa društveno negativnim ponašanjem;
- 11) bez pratnje;

12) kojem je zbog posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

b) punoljetno lice:

- 1) sa invaliditetom;
- 2) starije lice;
- 3) sa društveno negativnim ponašanjem;
- 4) žrtva porodičnog i drugog nasilja;
- 5) žrtva trgovine ljudima;
- 6) ovisna o psihoaktivnim sredstvima i drugim oblicima ovisnosti;
- 7) samohrani roditelj;
- 8) beskućnik;
- 9) lice i porodica kojoj je zbog posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite.

(2) Strani državljanin i lice bez državljanstva može ostvariti socijalnu usluge u utvrđenu ovim Zakonom, u skladu sa važećim propisima u Bosni i Hercegovini, međunarodnim ugovorima i konvencijama.

(3) Propisom jedinice lokalne samouprave može se proširiti krug korisnika socijalnih usluga iz stava (1) ovoga člana u skladu sa programom razvoja socijalne zaštite i njihovih specifičnih potreba.

Član 26.

(Dijete korisnik socijalnih usluga)

Djetetom, korisnikom socijalnih usluga u smislu člana 25. stav (1) tačka a) ovoga Zakona, podrazumijeva se:

- a) dijete bez roditeljskog staranja koje je bez oba roditelja, nepoznatih roditelja, napušteno od roditelja, dijete roditelja kojima je oduzeto pravo da žive s djetetom, dijete roditelja kojima je oduzeto roditeljsko staranje i dijete roditelja spriječenih vršiti roditeljsku dužnost;
- b) odgojno zanemareno dijete koje zbog nedovoljnog nadzora i brige roditelja ili staratelja/usvojitelja, te negativnog uticaja sredine, narušava opće prihvaćene norme ponašanja;
- c) odgojno zapušteno dijete koje svojim ponašanjem narušava opće prihvaćene norme;
- d) dijete u sukobu sa zakonom koje svojim ponašanjem narušava opće prihvaćene norme ponašanja i vrši prekršaje i krivična djela;
- e) dijete čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama i čiji roditelji zbog nesređenih porodičnih odnosa, materijalnih ili drugih razloga nisu u mogućnosti osigurati mu normalne uslove za pravilan odgoj, fizički, psihički i emocionalni razvoj;
- f) dijete s teškoćama u razvoju ili invaliditetom koje zbog tjelesnih, senzoričkih, komunikacijskih, govorno-jezičnih ili intelektualnih, odnosno višestrukih oštećenja koja u interakciji s raznim preprekama mogu ometati njegovo puno i efikasno sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima;
- g) dijete žrtva porodičnog i drugog nasilja koje je žrtva tjelesnog, psihičkog ili seksualnog zlostavljanja i kojemu je nanesena fizička, psihička, seksualna ili ekonomska šteta ili patnja kao i prijetnja takvim djelima ili propuštanje činjenja i dužne pažnje koje ozbiljno sputavaju dijete da uživa u svojim pravima i slobodama na principu ravnopravnosti u javnoj ili privatnoj sferi života;

- h) dijete žrtva trgovine ljudima koje je vrbovano, oteto, prevezeno, skriveno, nasilno transportirano ili prihvaćeno u svrhu iskorištavanja čak ako nije upotrijebljeno neko od sredstava prijetnje ili upotrebe sile, prinude, prijevare, obmane ili drugog sličnog sredstva bez obzira da li je dijete dalo svoj dobrovoljni pristanak za iskorištavanje ili ne;
- i) dijete žrtva zloupotrebe psihoaktivnih sredstava (alkohol, droga i slično) i drugih oblika ovisnosti (internet, kocka i slično) koje zbog ovisnosti, negativnih socijalnih uticaja i emocionalnih poremećaja narušava i ugrožava svoje zdravlje i život;
- j) dijete s društveno negativnim ponašanjem koje se odaje besposličarenju, skitnji, prosjačenju i drugim oblicima društveno negativnog ponašanja;
- k) dijete bez pratnje koje je stranac, a koje se prije ulaska u Bosnu i Hercegovinu nalazi bez pratnje roditelja, staratelja ili opunomoćenika ili ono dijete koje ostane bez pratnje roditelja odnosno staratelja nakon ulaska na teritorij Kantona, te dijete bez pratnje koje se zatekne izvan svog prebivališta bez nadzora roditelja ili staratelja;
- l) dijete kojemu je uslijed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite koje se nađe u stanju potrebe zbog siromaštva, elementarne nepogode, izbjeglištva, ratnog stanja, pretrpljene prisilne migracije, repatrijacije, smrti jednog ili više članova porodice, povratka s liječenja, otpuštanja iz ustanove ili drugih rizika i nepredvidivih okolnosti.

Član 27.

(Punoljetna lica korisnici socijalnih usluga)

Pod punoljetnim licem kao korisnikom socijalnih usluga u smislu člana 25. stav (1) tačka b) zakona podrazumijeva se:

- a) lice sa invaliditetom koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja,
odnosno višestrukim oštećenjima koja u interakciji s raznim preprekama mogu ometati njegovo
puno i efikasno uključivanje u društvo na ravnopravnom osnovu s licima bez invaliditeta;
- b) starije lice iznad 65 godina života koja zbog trajnih promjena u psiho-socijalnom ili zdravstvenom
stanju ne može zadovoljiti svoje osnovne životne potrebe i koje nema članova porodice niti srodnike
koji su je po zakonu obavezni izdržavati, ili, ukoliko ih ima, ta lica nisu u mogućnosti starati
i
izvršavati obavezu izdržavanja;
- c) lice sa društveno negativnim ponašanjem koja se odaje besposličarenju, skitnji, prosjačenju, prostituciji i drugim oblicima društveno negativnog ponašanja;
- d) žrtva porodičnog i drugog nasilja koja je fizički, psihički ili seksualno zlostavljana i kojoj je nanesena fizička, psihička, seksualna ili ekonomska šteta ili patnja kao i prijetnja takvim djelima ili propuštanje činjenja i dužne pažnje što lice ozbiljno sputava da uživa u svojim pravima i slobodama;
- e) žrtva trgovine ljudima koje je oteto, prevezeno, skriveno, nasilno transportirano ili prihvaćeno putem prijetnje ili upotrebom sile, ili je obmanjivanjem ili drugim oblicima prinude ili prijevare navedeno na pristanak vlastitog iskorištavanja čime je dovedeno u stanje potrebe;
- f) ovisnik o psihoaktivnim sredstvima i drugim oblicima ovisnosti koji je došao u stanje

socijalne potrebe zbog upotrebe psihoaktivnih supstanci, negativnih socijalnih uticaja i emocionalnih poremećaja te time narušava i ugrožava svoje zdravlje i život zbog čega ima probleme u društvenim i porodičnim odnosima i osiguranju egzistencije;

- g) samohrani roditelj koji nije u braku i ne živi u vanbračnoj zajednici, a sam izdržava i stara o djetetu, te koji nema sredstva za izdržavanje ili mu je, uslijed neriješenog stambenog pitanja ili poremećenih porodičnih odnosa, potrebna privremena usluga socijalne zaštite;
- h) beskućnik koji nema mjesto stanovanja niti sredstava kojima bi mogao osigurati stanovanje, te je privremeno smješten u prihvatilištu ili boravi na javnim ili drugim mjestima koja nisu namjenjena za stanovanje;
- i) pojedinac i porodica kojima je uslijed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite zbog siromaštva, elementarne nepogode, izbjeglištva, ratnog stanja, pretrpljene prisilne migracije, repatrijacije, smrti jednog ili više članova porodice, povratka s liječenja, otpuštanja iz ustanove, napuštanja sistema javne zaštite, prestanka hraniteljstva ili drugih nepredvidivih okolnosti zbog kojih se pojedinac ili porodica nađu u stanju socijalne potrebe.

POGLAVLJE V. - SOCIJALNE USLUGE

Član 28.

(Organizovanje i pružanje socijalnih usluga)

- (1) Socijalne usluge se organizuju kao usluge za djecu, porodicu i pojedinca, uz uvažavanje socijalnih veza i okruženja korisnika i porodice.
- (2) Ovisno od potreba korisnika, socijalne usluge mogu se pružati istovremeno i kombinovano sa uslugama koje pružaju obrazovne, zdravstvene i druge ustanove (međusektorske usluge).
- (3) Socijalne usluge uključuju i socijalnu akciju kao aktivnost usmjerenu na unaprijeđenje prava korisnika i povezivanje svih pružalaca socijalnih usluga u lokalnoj zajednici u cilju podizanja kvalitete života socijalno osjetljivih grupa.
- (4) Socijalne usluge se pružaju prema hitnosti intervencije, stanju socijalne potrebe, prioritetu usluga i individualnom planu zaštite korisnika.

Član 29.

(Socijalne usluge)

Usluge socijalne zaštite su :

- a) Prva socijalna usluga;
- b) Usluga podrške u zajednici;
- c) Usluga institucionalne zaštite;
- d) Usluga podrške, savjetovanja i porodične medijacije.

Član 30.

(Prva socijalna usluga)

- (1) Prva socijalna usluga obuhvaća informisanje korisnika o socijalnim uslugama i pružaocima usluga, pomoć korisniku pri utvrđivanju njegovih potreba, početnu procjenu mogućnosti korisnika, te podršku i pomoć pri izboru prava u sistemu socijalne zaštite.
- (2) Uslugu iz stava (1) ovoga člana pružaju stručni radnici centra za socijalni rad.

Član 31.

(Usluga podrške u zajednici)

- (1) Usluga podrške u zajednici je usluga koja podržava boravak korisnika u porodici ili u njegovom neposrednom okruženju, a u skladu sa individualnim planom zaštite korisnika.
- (2) Usluge podrške u zajednici su:
 - a) dnevni boravak;
 - b) pomoć u kući;
 - c) stanovanje u zajednici uz podršku.

Član 32.

(Dnevni boravak)

- (1) Dnevni boravak je socijalna usluga namijenjena korisniku kojem je potrebna pomoć, nadzor ili organizovani oblik boravka samo za određeni broj sati dnevno.
- (2) Dnevni boravak obuhvaća cjelodnevni, poludnevni i povremeni boravak pet dana u sedmici u kojem vremenu se osigurava zadovoljavanje životnih potreba korisnika pružanjem usluga prehrane, održavanja higijene, brige o zdravlju, čuvanja, odgoja, njege, radnih aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije, organizovanja slobodnog vremena, organizovanja prijevoza u skladu sa utvrđenim potrebama i odabira korisnika.
- (3) Cjelodnevnim boravkom smatra se boravak od najmanje 8 do najviše 12 sati dnevno u sklopu kojega se osigurava pružanje usluga iz stava (2) ovoga člana.
- (4) Poludnevnim boravkom smatra se boravak u trajanju od 4 do 8 sati dnevno, u kojem vremenu se osigurava pružanje usluga iz stava (2) ovoga člana.
- (5) Povremeni boravak je boravak u trajanju do najviše 12 sati sedmično, prema utvrđenoj potrebi individualnog plana zaštite korisnika.

Član 33.

(Usluga dnevnog boravka u odnosu na kategoriju korisnika)

U odnosu na kategoriju korisnika usluga dnevnog boravka može biti za:

- a) dijete s teškoćama u razvoju ili invaliditetom;
- b) dijete u sukobu sa zakonom;
- c) starije i nemoćno lice i lice sa invaliditetom.

Član 34.

(Korisnik usluge dnevnog boravka)

Korisnik usluge dnevnog boravka je lice iz tačke d) i f) člana 26. i iz tačke a) i b) člana 27. ovoga Zakona.

Član 35.

(Pružalac usluge dnevnog boravka)

Uslugu dnevnog boravka može pružiti centar za dnevni boravak, pružalac usluge institucionalne zaštite, udruženja, fondacija, vjerska zajednica, te drugo pravno lice koja ispunjava uslove propisane ovim Zakonom.

Član 36.

(Pomoć u kući)

- (1) Pomoć u kući predstavlja stručnu i drugu podršku licu koja ima osigurane stambene i druge životne uslove u okruženju gdje živi, a zbog starosti, invaliditeta ili hronične bolesti ne može starati o sebi, niti joj članovi porodice mogu ili nisu u mogućnosti pružiti potrebnu podršku, s ciljem zadovoljenja osnovnih životnih potreba i unaprjeđenja kvalitete života.
- (2) Pomoć u kući podrazumijeva:
 - a) stručnu podršku kojom se osigurava stručna obrada u kući u skladu sa individualnim planom zaštite korisnika, a primarno podrazumijeva savjetodavno-terapijski odnosno socijalno-edukativni rad,
 - b) organizovanje prehrane (nabavka i dostava gotovih obroka u kuću, odnosno nabavka živežnih namirnica, pomoć u pripremanju obroka, pranje posuđa i dr.),
 - c) obavljanje kućnih poslova (pospremanje stana, donošenje vode, ogrijeva i slično, organizovanje pranja i veša, nabavka lijekova i drugih potrepština),
 - d) održavanje lične higijene (pomoć u odijevanju, u kupanju i obavljanju drugih higijenskih potreba),
 - e) obavljanje poslova u zajednici (plaćanje računa, kupovina i drugo),
 - f) obavljanje drugih svakodnevnih poslova.

Član 37.

(Korisnik usluge pomoć u kući)

Korisnik usluge pomoć u kući je dijete s teškoćama u razvoju ili invaliditetom, lice sa invaliditetom, starije i nemoćno lice kao i drugo lice u stanju socijalne potrebe kojem je zbog promjena u zdravstvenom stanju ili drugih životnih prilika neophodna pomoć u kući.

Član 38.

(Pružalac usluge pomoć u kući)

Uslugu pomoć u kući može pružati centar za pomoć u kući, centar za dnevni boravak, pružalac usluge institucionalne zaštite, udruženja, fondacija, vjerska zajednica i drugo fizičko i pravno lice koje ispunjava uslove za obavljanje pomoći u kući propisane ovim Zakonom.

Član 39.

(Stanovanje u zajednici uz podršku)

- (1) Stanovanje u zajednici uz podršku je poseban oblik smještaja i usluge podrške sa najviše do pet lica koja borave zajedno u jednoj stambenoj jedinici, tokom 24 sata, uz organizovanu svakodnevnu ili povremenu stručnu podršku, pomoć i nadzor u svrhu zadovoljavanja osnovnih životnih potreba, te socijalnih, radnih, kulturnih, rekreacijskih i drugih životnih potreba.
- (2) Organizovanim stanovanjem se smatra i stanovanje u zajednici stambenih jedinica koje se nalaze na istoj lokaciji.
- (3) Stručna podrška iz stava (1) ovog člana se može pružati korisniku u stanu i tokom njegovih aktivnosti van stana.

Član 40.
(Intenzitet podrške)

- (1) Usluga stanovanje u zajednici uz podršku prema intenzitetu podrške može biti uz:
 - a) sveobuhvatnu podršku,
 - b) svakodnevnu intenzivnu podršku i
 - c) svakodnevnu kratkotrajnu podršku.
- (2) Sveobuhvatna podrška podrazumijeva svakodnevnu podršku tokom 24 sata.
- (3) Svakodnevna intenzivna podrška podrazumijeva intenzivnu podršku koja se pruža od 8 do 16 sati i ne uključuje noćnu podršku.
- (4) Svakodnevna kratkotrajna podrška podrazumijeva kontinuiranu podršku u određenim aktivnostima, bilo da se radi o nekoliko sati dnevno ili sedmično.

Član 41.
(Korisnik usluge stanovanje u zajednici uz podršku)

Korisnik usluge stanovanje u zajednici uz podršku može biti lice sa invaliditetom, starije i nemoćno lice, žrtva porodičnog i drugog nasilja, žrtva trgovine ljudima, lice ovisno o psihoaktivnim sredstvima i drugim oblicima ovisnosti.

Član 42.
(Pružalac usluge stanovanje u zajednici uz podršku)

Uslugu stanovanje u zajednici uz podršku može pružati centar za pomoć u kući, centar za dnevni boravak, pružalac usluge institucionalne zaštite, udruženje, fondacija, vjerska zajednica i drugo pravno lice koje ispunjava uslove za obavljanje usluge stanovanja u zajednici uz podršku propisane ovim Zakonu.

Član 43.
(Usluga institucionalne zaštite)

- (1) Institucionalna zaštita je socijalna usluga koja podrazumijeva smještaj i obradu korisnika u ustanovu socijalne zaštite ili drugi organizovani oblik stanovanja.
- (2) U ovisnosti od potreba korisnika, usluga institucionalne zaštite obuhvaća:
 - a) osiguranje boravka, organizovanje prehrane i lične higijene, tehničkih uslova i prijevoza,

- b) stručne usluge socijalnog rada, psihosocijalne rehabilitacije, organiziovanja radnih aktivnosti i radno-okupacionih terapija,
 - c) odgojno obrazovne aktivnosti i pripremu za samostalan život djece,
 - d) zdravstvenu zaštitu za korisnike u skladu sa propisima iz oblasti zdravstvene zaštite.
- (3) Individualnim planom zaštite utvrđuju se vrsta usluge iz stava (2) ovoga člana koju korisnik, ovisno od utvrđenih potreba, koristi tokom smještaja u ustanovi institucionalne zaštite.
- (4) Prilikom rješavanja o pravu korisnika na uslugu institucionalne zaštite, nadležni organi moraju u postupku sagledati sve druge mogućnosti podrške, pomoći i zaštite kroz dnevne usluge u zajednici, te uslugu institucionalne zaštite primjeniti kada ne postoje druge mjere kojima se osiguravaju prava korisnika iz ovoga Zakona.

Član 44.

(Usluga institucionalne zaštite djeteta)

- (1) Dijete se smješta u ustanovu institucionalne zaštite privremeno do povratka u biološku porodicu, smještaja u hraniteljsku porodicu ili usvojenja, odnosno do njegove pripreme za osamostaljivanje u skladu sa njegovim potrebama i sposobnostima i najboljim interesima djeteta.
- (2) Djetetu mlađem od tri godine usluga institucionalne zaštite osigurava se privremeno do smještaja u hraniteljsku porodicu.
- (3) Djetetu iz stava (2) ovoga člana izuzetno se može osigurati usluga institucionalne zaštite, ako za to postoje opravdani razlozi, s tim što na smještaju ne može biti duže od tri mjeseca.

Član 45.

(Usluga institucionalne zaštite u odnosu na kategoriju korisnika)

Usluga institucionalne zaštite u odnosu na kategoriju korisnika može se pružati za:

- 1) dijete bez roditeljskog staranja i samohranog roditelja sa djetetom starosti do godinu dana;
- 2) dijete s teškoćama u razvoju ili invaliditetom;
- 3) dijete u sukobu sa zakonom;
- 4) odraslo lice s invaliditetom;
- 5) starije lice;
- 6) žrtvu porodičnog i drugog nasilja;
- 7) žrtvu trgovine ljudima;
- 8) lice ovisno o psihoaktivnim sredstvima i drugim oblicima ovisnosti.

Član 46.

(Oblik usluge institucionalne zaštite u odnosu na potrebu korisnika)

Usluga institucionalne zaštite osigurava se kao:

- 1) standardna;
- 2) standardna uz intenzivnu ili dodatnu podršku;
- 3) hitna;
- 4) povremena;
- 5) druga vrsta institucionalne zaštite.

Član 47.

(Pružalac usluge institucionalne zaštite)

Uslugu institucionalne zaštite može pružati ustanova socijalne zaštite ili drugi organizovani oblik stanovanja koji ispunjava uslove za obavljanje usluge institucionalne zaštite propisane ovim Zakonom.

Član 48.

(Usluga podrške, savjetovanja i porodične medijacije)

(1) Usluga podrške i savjetovanja pruža se pojedincu kojem je potrebna pomoć pri savladavanju teškoća te stvaranju uslova za očuvanje i razvoj stečenih ili preostalih sposobnosti. Usluga podrške i savjetovanja pruža se pojedincu radi prevladavanja teškoća nastalih zbog bolesti, starosti, smrti člana porodice, invaliditeta, teškoća u razvoju, uključivanja u svakodnevni život nakon boravka u institucionalnoj ustanovi ili kod drugog pružaoca socijalnih usluga.

(2) Usluga podrške, savjetovanja i porodične medijacije je usluga koja obuhvaća sve oblike stručne pomoći pri prevladavanju porodičnih teškoća i teškoća roditelja u odgoju djece, te osposobljavanje porodice za funkcionisanje u svakodnevnom životu. Usluga podrške i savjetovanja porodice uključuje podršku porodici, intenzivnu podršku porodici u krizi i intenzivan rad s članovima porodice usmjeren na poboljšanje porodičnih odnosa.

Član 49.

(Korisnik usluge podrške, savjetovanja i porodične medijacije)

Korisnik usluge podrške, savjetovanja i porodične medijacije može biti lice iz člana 25. ovoga Zakona za koje se nakon sveobuhvatne procjene pojedinačnih ili porodičnih kapaciteta, rizika i potreba, u skladu sa individualnim planom zaštite korisnika, u vremenski ograničenom roku, a najduže 12 mjeseci, utvrdi potreba za njegovim osnaživanjem ili osnaživanjem porodice s ciljem osamostaljivanja ili uključivanja u zajednicu.

Član 50.

(Pružalac usluge podrške, savjetovanja i porodične medijacije)

Uslugu podrške, savjetovanja i porodične medijacije može pružati stručni radnik centra za socijalni rad, odnosno općinske službe u skladu sa ovim zakonom.

POGLAVLJE VI. - PRAVA IZ SOCIJALNE ZAŠTITE

Član 51.

(Prava iz socijalne zaštite)

Prava iz socijalne zaštite, u smislu ovog zakona su:

- a) novčana i druga materijalna pomoć;
- b) smještaj u ustanovu socijalne zaštite;

- c) osposobljavanje za život i rad;
- d) smještaj u hraniteljsku porodicu;
- e) naknada do zaposljenja;
- f) naknada troškova sahrane;
- g) naknada za redovno studiranje;
- h) zdravstveno osiguranje;
- i) smještaj u dnevni boravak za djecu s teškoćama u razvoju ili invaliditetom;
- j) pomoć u kući.

Član 52.

(Prihod domaćinstva)

- (1) Ukupan prihod domaćinstva čine prihodi koje članovi domaćinstva ostvaruju po osnovu:
- a) plaće i drugih primanja iz radnog odnosa;
 - b) starosne, invalidske i porodične penzije;
 - c) poljoprivredne djelatnosti;
 - d) primanja po propisima o boračko-invalidskoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i lica sa invaliditetom;
 - e) zakupa ili najma imovine;
 - f) autorskih prava;
 - g) poljoprivrednih, uslužnih i drugih djelatnosti;
 - h) registrovane dopunske djelatnosti;
 - i) naknade za nezaposlenost;
 - j) naknade za izdržavanje (alimentacija);
 - k) dioničkih, poslovnih udjela i drugih suvlasničkih prava.
- (2) Imovinom se smatraju pokretnine, nekretnine, imovinska prava, iznos gotovine u domaćoj i stranoj valuti, štednja odnosno novčana sredstva na ličnim računima ili štednim knjižicama, vrijedonosni papiri, stambena štednja, životno osiguranje i ostala imovina u zemlji i u inostranstvu.
- (3) Kod utvrđivanja prihoda domaćinstva, u pogledu stava (1) ovoga člana, u postupku ostvarivanja prava na stalnu novčanu pomoć, ne uzimaju se u obzir prihodi ostvareni na ime novčane naknade, odnosno invalidnine za tjelesno oštećenje, novčane naknade za podršku i njegu od strane drugog lica, ortopedski dodatak, dodatak na djecu, stipendije učenika i studenata i novčana pomoć ženi-majci koja nije u radnom odnosu.

Član 53.

(Obračun ukupnog mjesečnog prihoda)

Ukupan mjesečni prihod po članu zajedničkog domaćinstva ostvaren u smislu ovoga Zakona je prihod članova zajedničkog domaćinstva ostvaren u periodu od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva koji se dijeli s brojem tri i brojem članova domaćinstva.

Odjeljak A. Novčana i druga materijalna pomoć

Član 54.

(Vrste pomoć)

Novčana i druga materijalna pomoć sastoji se od:

- a) stalne novčane pomoći;
- b) druge materijalne pomoći.

Član 55.

(Korisnik prava)

(1) Pravo na novčanu i drugu materijalnu pomoć ostvaruje pojedinac i članovi domaćinstva pod uslovima utvrđenim ovim Zakonom i Federalnim zakonom.

(2) Pravo iz stava (1) ovoga člana ostvaruje se kod nadležnog centra za socijalni rad, odnosno službe nadležne za poslove socijalne zaštite u jedinici lokalne samouprave (u daljem tekstu: Centar) na čijem području pojedinac ili član domaćinstva ima prebivalište.

Član 56.

(Osnivanje i nadležnost liječničke komisije)

(1) Nalaz i mišljenje o potpunoj nesposobnosti za samostalni rad i privređivanje iz člana 23. tačka 1). Federalnog zakona u prvom i drugom stepenu daje liječnička komisija koju osniva Ministarstvo ili liječnička komisija osnovana od druge institucije sa kojom Ministarstvo zaključi ugovor.

(2) Postupak, sastav i način rada komisije iz stava (1) ovoga člana, te način i postupak ocjenjivanja nesposobnosti za rad, regulisat će se pravilnikom kojeg donosi ministar zdravstva, rada i socijalne zaštite (u daljem tekstu: ministar).

1) Stalna novčana pomoć

Član 57.

(Osnovica)

Osnovica za utvrđivanje stalne novčane pomoći i drugih materijalnih pomoći je prosječna mjesečna neto plaća ostvarena u prethodnoj godini u Federaciji BiH (u daljem tekstu: prosječna plaća)

Član 58.

(Ostvarivanje prava)

Pravo na stalnu novčanu pomoć ostvaruje pojedinac i član domaćinstva ukoliko prihodi zajedničkog domaćinstva (u daljem tekstu: domaćinstvo) nisu dovoljni za izdržavanje, na način i pod uslovima utvrđenim ovim Zakonom.

Član 59.

(Prihod dovoljan za izdržavanje)

(1) Smatra se da pojedincu ili članu domaćinstva u smislu člana 58. ovog Zakona, prihodi nisu dovoljni za izdržavanje ako ukupni prihodi iz člana 53. ovog Zakona pojedinca ili po jednom članu domaćinstva mjesečno ne prelaze 15% prosječne plaće.

(2) Za domaćinstvo koje ima lice sa teškoćama u razvoju ili invaliditetom, smatra se da prihodi nisu dovoljni za izdržavanje, ako ukupna primanja po članu domaćinstva, mjesečno ne prelaze 20% prosječne plaće.

Član 60.

(Iznos stalne novčane pomoći)

(1) Iznos stalne novčane pomoći za pojedinca ili člana domaćinstva utvrđuje se odlukom Vlade Hercegovačko-neretvanskog kantona-županije (u daljem tekstu: Vlada), a isti ne može biti niži od 10% prosječne plaće.

(2) Ako više članova domaćinstva ostvaruje pravo na stalnu novčanu pomoć, iznos stalne novčane pomoći iz stava (1) ovoga člana uvećava se za 10% od iznosa stalne novčane pomoći za svakog člana domaćinstva koji ostvaruje pravo na stalnu novčanu pomoć.

Član 61.

(Primjena Porodičnog zakona Federacije BiH)

(1) Obaveza izdržavanja utvrđuje se na osnovu Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 35/05, 41/05 i 31/14) (u daljem tekstu: Porodični zakon).

(2) Smatra se da je zakonski obaveznik izdržavanja u mogućnosti davati izdržavanje ako prihodi po članu domaćinstva njegove porodice prelaze 30% osnovice iz člana 57. ovoga Zakona.

Član 62.

(Ograničenja za ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć)

(1) Pravo na stalnu novčanu pomoć nema pojedinac niti član domaćinstva koji:

- a) ne želi prihvatiti niti tražiti izdržavanje od lica koje ga je dužno izdržavati na osnovu Porodičnog zakona, osim ako nadležni Centar utvrdi da zakonski obaveznik izdržavanja nije u mogućnosti davati izdržavanje,
- b) je vlasnik ili suvlasnik kuće ili stana koja svojom veličinom prelazi 36 m² stambenog prostora uvećanog za 10 m² po svakom članu domaćinstva ili zemljišta većeg od 1000 m² u urbanom području, odnosno 2000 m² u ruralnom području ili poslovnog prostora ili vrijedne pokretnine (plovila, umjetnička djela i slično), što u svakom konkretnom slučaju procjenjuje stručni tim Centra,
- c) je vlasnik ili suvlasnik poduzeća ili samostalne radnje (obrtnička, uslužna i dr.) ili ima registrovanu dopunsku djelatnost,
- d) ne želi ostvariti izdržavanje na osnovu sklopljenog ugovora o doživotnom izdržavanju, a nije pokrenuo postupak za raskid tog ugovora.

(2) Pravo na stalnu novčanu pomoć ne ostvaruje lice koje je smješteno u ustanovu socijalne zaštite.

(3) Lice ili članovi njegovog domaćinstva koji su ostvarili novčana sredstva prodajom imovine ili su darovali imovinu tri (3) godine prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava iz ovoga

Zakona, neće moći ostvariti pravo za razdoblje u kojem je ostvareni iznos tržišne vrijednosti prodane, odnosno poklonjene imovine dovoljan za finansiranje tog prava.

(4) Lica ili članovi domaćinstva koji su ostvarili novčana sredstva na ličnim računima, štednim knjižicama, kao i sredstva po osnovu životnog osiguranja, neće moći ostvariti prava utvrđena ovim Zakonom za razdoblje u kojem je iznos ukupnih novčanih sredstava, dovoljan za finansiranje tog prava.

Član 63.

(Odobrovanje stalne novčane pomoći u naturi)

Stalna novčana pomoć može se odobriti u cijelosti kao pomoć u naturi, kad nadležni Centar utvrdi da se pomoć u novcu ne koristi ili postoji velika vjerojatnoća da se neće koristiti za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Član 64.

(Obaveza prijave promjene okolnosti)

(1) Korisnik stalne novčane pomoći dužan je u roku od 15 dana prijaviti nadležnom Centru svaku promjenu koja utiče na ostvarivanje ili na visinu stalne novčane pomoći.

(2) Preispitivanje uslova za korištenje prava na stalnu novčanu pomoć vrši se u maju tekuće godine, a na osnovu prihoda ostvarenih u prethodnoj godini.

(3) Korisnik prava dužan je dostaviti dokaze o visini ostvarenih prihoda, a najkasnije do 01. maja tekuće godine.

(4) Na osnovu prijave korisnika stalne novčane pomoći i dostavljenih dokaza o visini ostvarenih prihoda iz stava (1) i (2) ovog člana, ili na osnovu podataka prikupljenih po službenoj dužnosti, nadležan Centar donijet će novo rješenje, ako to zahtjevaju promijenjene okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje i visina stalne novčane pomoći.

(5) Korisniku stalne novčane pomoći prestaje to pravo ukoliko boravi izvan mjesta prebivališta sa područja Kantona duže od tri mjeseca, računajući od dana odlaska iz mjesta prebivališta, smrću korisnika, smještajem u ustanovu socijalne zaštite, sticanjem nasljedstva ili poklona u mjeri u kojoj će prihodi po ovom osnovu biti dovoljni za izdržavanje.

Član 65.

(Povoljniji uslovi za ostvarivanje prava)

U skladu sa propisom jedinice lokalne samouprave pojedinac ili članovi domaćinstva mogu ostvarivati pravo na stalnu novčanu pomoć u većim iznosima i pod povoljnijim uslovima.

2) Druga materijalna pomoć

Član 66.

(Vrste materijalnih pomoći)

Druga materijalna pomoć, u smislu ovoga Zakona, je jednokratna, izuzetna i druga novčana pomoć ili materijalno davanje materijalno neosiguranom pojedincu ili članu domaćinstva koji se nađe u stanju socijalne potrebe.

Član 67.

(Ostvarivanje jednokratne novčane pomoći)

Jednokratna novčana pomoć može se odobriti pojedincu ili članu domaćinstva koji zbog trenutnih okolnosti (bolest ili smrt člana domaćinstva, elementarna nepogoda, povratak s liječenja i dr.), nisu u mogućnosti djelomično ili u cijelosti podmiriti minimum životnih potreba.

Član 68.

(Vrste i iznos jednokratne novčane pomoći)

- (1) Jednokratna novčana pomoć odobrava se u novcu ili naturi.
- (2) Iznos, način, uslovi i postupak dodjele jednokratne novčane pomoći utvrđuje se propisom jedinice lokalne samouprave.
- (3) Jedinica lokalne samouprave može svojim propisom utvrditi i druge oblike pomoći.

Član 69.

(Izuzetna novčana pomoć)

- (1) Izuzetna novčana pomoć može se dodijeliti pojedincu ili članu domaćinstva ukoliko se ista našla u stanju izuzetne socijalne potrebe (teže bolesti, elementarne nepogode, odlaska na liječenje u inostranstvo, redovnom studentu iz socijalno ugrožene porodice i socijalno ugroženom članu domaćinstva zbog sufinansiranja školarine).
- (2) Izuzetna socijalna potreba je potreba koja se ne može zadovoljiti jednokratnom novčanom pomoći.

Član 70.

(Dodjela i iznos izuzetne novčane pomoći)

- (1) Odluku o dodjeli i visini izuzetne pomoći donosi Ministarstvo.
- (2) Izuzetna novčana pomoć može se dodijeliti istom korisniku samo jedanput u toku kalendarske godine i to najviše do iznosa tri prosječne plaće.
- (3) Zahtjev za ostvarivanje izuzetne novčane pomoći sa potrebnom dokumentacijom podnosi se nadležnom Centru koji po kompletiranju spisa i izradi socijalne anamneze isti dostavlja Ministarstvu na razmatranje i odlučivanje.
- (4) Vlada svojom odlukom može dodijeliti izuzetnu novčanu pomoć u iznosu većem od utvrđenog u stavu (2) ovoga člana, na prijedlog Ministarstva.

Odjeljak B. Smještaj u ustanovu socijalne zaštite

Član 71.

(Smještaj)

- (1) Smještaj je socijalna usluga koja može obuhvatiti uslugu stanovanja, prehrane, njege, brige o zdravlju, socijalnog rada, psihosocijalne rehabilitacije, fizikalne terapije, radne terapije, radnih aktivnosti, aktivnog provođenja vremena, odgoja i obrazovanja, ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika.
- (2) Smještaj iz stava (1) ovoga člana može se priznati kao privremeni ili dugotrajni.
- (3) Smještaj se može priznati tokom svih dana u sedmici ili tokom pet radnih dana.
- (4) Uz usluge iz stava (1) ovoga člana smještaj može obuhvatiti i pripremu korisnika za povratak u vlastitu porodicu, hraniteljsku porodicu ili za samostalan život, te pripremu djeteta za usvojenje ili smještaj u hraniteljsku porodicu.
- (5) Usluge smještaja pružaju ustanove socijalne zaštite i drugi pružaoci socijalnih usluga koji pružaju usluge smještaja po uslovima propisanim ovim zakonom.
- (6) Prijem i otpuštanje korisnika vrši se na način određen općim aktom ustanove socijalne zaštite i drugih pružaoca usluga.
- (7) Ustanova i drugi pružaoci usluga dužani su primiti korisnika kojeg uputi Centar.
- (8) Izuzetno od stava (2) ovoga člana, ustanova ili drugi pružalac usluga može uskratiti prijem upućenog korisnika u slučaju popunjenosti kapaciteta, kao i u slučaju da, s obzirom na svoju djelatnost, nije u mogućnosti pružiti odgovarajuće usluge korisniku.

Član 72.

(Privremeni smještaj u kriznim situacijama)

- (1) Privremeni smještaj u kriznim situacijama priznaje se djetetu koje se zatekne bez nadzora roditelja/staratelja ili u skitnji i prosjačenju, odraslom licu izvan mjesta prebivališta ili boravišta i nije u stanju brinuti se o sebi, beskućniku, trudnici ili roditelju s djetetom do godinu dana života djeteta, djeci i odraslim licima-žrtvama porodičnog nasilja i žrtvama trgovanja ljudima, odraslim licima kojima je ugrožen život i zdravlje usljed bolesti, nemoći, ovisnosti ili socijalne isključenosti.
- (2) Privremeni smještaj lica iz stava (1) ovoga člana može trajati dok se ne ostvari povratak u vlastitu ili hraniteljsku porodicu ili se smještaj ne osigura na drugi način, a najduže do šest mjeseci.
- (3) Iznimno privremeni smještaj iz stava (1) ovoga člana može trajati do godinu dana:
 - a) trudnici ili roditelju s djetetom do godinu dana života djeteta, koji nema stan, odnosno nema osigurano stanovanje ili zbog poremećenih odnosa u porodici ne može ostati s djetetom u porodici,
 - b) djetetu i odraslom licu-žrtvama porodičnog nasilja i žrtvama trgovanja ljudima.
- (4) Radi sprječavanja, ublažavanja i otklanjanja uzroka socijalnog isključivanja beskućnika, pružalac usluga privremenog smještaja, centar za socijalni rad i jedinica lokalne samouprave obavezni su sarađivati i zajednički planirati aktivnosti za osiguranje njegovog ponovnog uključivanja u život zajednice.

Član 73.

(Privremeni smještaj)

- (1) Djetetu, a posebno djetetu mlađem od sedam godina, Centar može priznati pravo na privremeni smještaj u ustanovu socijalne zaštite ili kod drugog pružaoca usluga u slučaju ako mu se u trenutku nastanka potrebe ne može osigurati smještaj u hraniteljskoj porodici dok traje potreba, a najduže do šest mjeseci.

(2) U slučaju potrebe za pružanjem tretmanskih ili zdravstvenih usluga koje nisu dostupne hranitelju, privremeni smještaj djeteta u ustanovu socijalne zaštite ili kod drugog pružaoca usluga može trajati duže od roka iz stava (1) ovoga člana, a najduže godinu dana.

(3) Ako to interesi djeteta zahtijevaju, usluga privremenog smještaja priznaje se djetetu čiji roditelji zbog bolesti, neriješenog stambenog pitanja ili drugih životnih nedaća privremeno nisu u mogućnosti starati se o djetetu.

(4) Privremeni smještaj djeteta iz stava (3) ovoga člana može trajati najduže godinu dana.

Član 74.

(Dugotrajni smještaj)

(1) Dugotrajni smještaj priznaje se korisniku kojem je tokom dužeg vremenskog razdoblja potrebno osigurati intenzivnu zaštitu i zadovoljavanje drugih životnih potreba

(2) Djetetu bez roditelja, djetetu koje roditelji zanemaruju ili zloupotrebljavaju svoje roditeljske dužnosti priznaje se dugotrajni smještaj u hraniteljskoj porodici ili ustanovi socijalne zaštite.

(3) Dugotrajni smještaj priznaje se licu sa invaliditetom, tjelesnim, mentalnim, intelektualnim ili osjetilnim oštećenjem, u skladu sa dobi, vrsti i stepenu oštećenja kada nije moguće osigurati staranje u porodici pružanjem odgovarajućeg institucionalnog oblika zaštite.

(4) Dugotrajni smještaj priznaje se funkcionalno ovisno starijem licu i teško bolesnom licu kojem je zbog trajnih promjena u zdravstvenom stanju prijeko potrebna stalna pomoć i njega drugog lica.

(5) Dugotrajni smještaj priznaje se licu nesposobnom za rad koje se nalazi u posebno teškim životnim prilikama koje se ne mogu otkloniti primjenom drugih prava iz socijalne zaštite ili na drugi način.

(6) Dugotrajni smještaj neće se priznati licu koje ima sklopljen ugovor o doživotnom izdržavanju, kojem pomoć i njegu mogu pružiti članovi porodice ili se pomoć i njega može osigurati na drugi način.

Odjeljak C. Osposobljavanje za život i rad

Član 75.

(Ostvarivanje prava na osposobljavanje za život i rad)

(1) Pravo na osposobljavanje za život i rad osigurava se djeci sa teškoćama u razvoju ili invaliditetom prouzrokovanim povredom ili bolešću najkasnije do 15. godine života kroz osnovno školovanje u redovnim ili školama specijalnog tipa koje pružaju i uslugu smještaja.

(2) Pravo iz stava (1) ovoga člana priznaje se i djeci do navršениh 18 godina života, ukoliko zbog teškoća u razvoju ili invaliditeta nisu bila u stanju završiti osnovno školovanje i osposobljavanje za život i rad u predviđenom roku.

(3) Pravo na osposobljavanje za život i rad ostvaruju djeca sa teškoćama u razvoju ili invaliditetom na način i pod uslovima utvrđenim ovim i Federalnim zakonom.

Član 76.

(Osnivanje i nadležnost stručnog organa)

(1) Nalaz i mišljenje o procjeni, praćenju i upućivanju djece s teškoćama u razvoju ili invaliditetom u prvom i drugom stepenu donosi stručni organ za procjenu, praćenje i upućivanje djece sa teškoćama u razvoju ili invaliditetom koje osniva Ministarstvo, odnosno stručni organ osnovano u ustanovi socijalne zaštite upisanoj u registar ustanova socijalne zaštite, sa kojom Ministarstvo zaključi ugovor.

(2) Postupak, sastav i način rada stručnog organa iz stava (1) ovog člana, te kriteriji i smjernice za procjenu, praćenje i upućivanja djece sa teškoćama u razvoju ili invaliditetom regulisat će se posebnim pravilnikom kojeg donosi ministar uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra obrazovanja, nauke, kulture i sporta (u daljem tekstu: ministar obrazovanja).

Član 77.

(Troškovi osposobljavanja za život i rad)

(1) Lice koje se radi osposobljavanja za život i rad upućuje na internatski smještaj ima pravo na troškove smještaja, prehrane i prijevoza.

(2) Troškovi prijevoza utvrđuju se u visini cijene karte na relaciji između mjesta stalnog prebivališta i internata, a isplaćuju se najviše tri puta u toku školske godine.

(3) Sudjelovanje djeteta, roditelja ili staratelja u troškovima osposobljavanja za život i rad utvrđuju se u skladu sa članom 91. ovoga Zakona.

Odjeljak D. Smještaj u hraniteljsku porodicu

Član 78.

(Hraniteljstvo)

(1) Hraniteljstvo je oblik pružanja socijalnih usluga kojim se djetetu ili odraslom licu osigurava smještaj u hraniteljskoj porodici.

(2) Uslovi koje mora ispunjavati hraniteljska porodica, način i prestanak obavljanja hraniteljstva, te druga pitanja povezana s hraniteljstvom, uređena su Zakonom o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/17) (u daljem tekstu: Zakon o hraniteljstvu).

Član 79.

(Visina naknade)

Vlada će posebnom odlukom utvrditi iznos mjesečne naknade hranitelju i mjesečne naknade za izdržavanje hranjenika u skladu sa Zakonom o hraniteljstvu.

Odjeljak E. Pravo na novčanu naknadu za čekanje do zaposlenja

Član 80.

(Korisnik prava na novčanu naknadu za čekanje do zaposlenja)

(1) Pravo na novčanu naknadu za čekanje do zaposlenja priznaje se djetetu sa teškoćama u razvoju, odnosno licu sa invaliditetom kojemu je tjelesno, mentalno, intelektualno ili osjetilno oštećenje utvrđeno su skladu sa članom 76. ovoga Zakona, nakon završetka osnovnoškolskog, srednjoškolskog ili visokoškolskog obrazovanja, a najranije s navršenih 15. godina života, ako naknadu za vrijeme nezaposlenosti ne ostvaruje prema drugim propisima, a evidentirana je kao nezaposleno lice pri nadležnoj službi za zapošljavanje.

(2) Pravo na novčanu naknadu za čekanje do zaposlenja iz stava (1) ovoga člana ukida se danom zaposlenja korisnika, a pravo se može ponovo priznati ako zaposlenje prestane neovisno volji korisnika i ako ne ostvaruje naknadu za vrijeme nezaposlenosti prema drugim propisima.

Član 81.

(Ostvarivanje prava na novčanu naknadu za čekanje do zaposlenja)

(1) Djetetu odnosno odraslom licu osposobljenom za rad iz člana 80. ovoga Zakona pripada pravo na novčanu naknadu za čekanje do zaposlenja.

(2) Iznos novčane naknade za čekanje do zaposlenja za lica iz stava (1) ovoga člana utvrđuje Vlada posebnom odlukom.

Odjeljak F. Pravo na naknada za troškove sahrane

Član 82.

(Pravo na naknadu za troškove sahrane)

(1) Pravo na naknadu za troškove sahrane priznaje se fizičkom ili pravnom licu koje je podmirilo troškove sahrane ili izvršilo uslugu sahrane za lice:

a) koje nije imalo zakonskog ili ugovornog obaveznika izdržavanja i

b) koja je u trenutku smrti bila korisnik prava na stalnu novčanu pomoć ili prava na uslugu smještaja ili hraniteljstva, za koje je troškove smještaja snosilo Ministarstvo, a na osnovu rješenja centra.

(2) Pravo na naknadu za troškove sahrane priznaje se do iznosa koji utvrđuje Vlada posebnom odlukom na prijedlog Ministarstva, a ista ne može biti niža od prosječne plaće.

(3) Lica iz stava (1) ovoga člana dužna su podnijeti zahtjev za naknadu troškova sahrane u roku od 60 dana od dana smrti i uz isti priložiti dokaze o troškovima sahrane.

(4) Pravo na naknadu za troškove sahrane priznaje se do iznosa dostavljenih računa, ali ne više od iznosa iz stava (2) ovoga člana.

(5) Jedinica lokalne samouprave koja iz svojih sredstava plaća troškove smještaja korisnika u ustanovu socijalne zaštite u skladu sa ovim Zakonom, snosit će troškove sahrane u iznosu i na način utvrđen propisom jedinice lokalne samouprave.

Odjeljak G. Pravo na novčanu naknadu za redovno studiranje

Član 83.

(Pravo na novčanu naknadu za redovno studiranje)

(1) Korisniku prava na uslugu smještaja ili hraniteljstva priznaje se pravo na naknadu za redovno studiranje u statusu redovnog studenta na sveučilišnom ili stručnom studiju u skladu sa odredbama ovoga Zakona.

(2) Visinu naknadu za redovno studiranje za korisnika iz stava 1. ovoga člana utvrđuje Vlada posebnom odlukom.

(3) Danom izvršnosti rješenja o priznavanju prava na naknadu iz stava 1. ovoga člana korisniku prestaje pravo na uslugu smještaja ili hraniteljstva.

(4) Zahtjev za priznavanje prava na naknadu iz stava 1. ovoga člana može se podnijeti do isteka roka od godine dana od dana prestanka prava na uslugu smještaja ili hraniteljstva.

(5) Korisnik prava na naknadu za redovno studiranje ima pravo na naknadu iz stava 1. ovoga člana i u slučaju mirovanja obaveze studenta za vrijeme služenja vojnog roka, za vrijeme trudnoće i do godinu dana života djeteta, za vrijeme duže bolesti te u drugim opravdanim slučajevima prekida studija u skladu sa zakonom kojim se uređuje naučna djelatnost i visoko obrazovanje.

(6) Korisnik prava na naknadu za redovno studiranje dužan je dostaviti dokaz o upisanoj godini najkasnije do 31. oktobra svake godine dok traje studiranje te izvijestiti Centar o prestanku ili završetku studiranja.

(7) Pravo na naknadu iz stava 1. ovoga člana priznaje se korisniku za vrijeme redovnog studiranja, najduže do 26. godine života, neovisno o njegovu imovnom stanju.

Odjeljak H. Pravo na zdravstveno osiguranje

Član 84.

(Korisnici prava na zdravstveno osiguranje)

(1) Pravo na zdravstveno osiguranje po ovom Zakonu priznaje se:

a) korisniku prava na smještaj u ustanovu socijalne zaštite, korisniku smještaja u hraniteljsku porodicu

i korisniku stalne novčane pomoći, ukoliko ovo pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu,

b) djeci od rođenja do 15 godina života, trudnicama i licima nakon navršenih 65 godina života, te

licima s teškoćama u razvoju za koje je izvršena procjena preostale sposobnosti, osigurava se

pravo na zdravstveno osiguranje, ukoliko isto ne mogu ostvariti po drugom osnovu.

(2) O pravu iz stava (1) ovoga člana odlučuje Centar rješenjem kojim se priznaje pravo iz tačke a) stava (1) ovoga člana ili rješenjem kojim odlučuje o pravu na zdravstveno osiguranje iz tačke b) stava (1) ovoga člana.

(3) Visinu stope doprinosa za zdravstveno osiguranje korisnika prava iz stava (1) ovoga člana utvrđuje Vlada posebnom odlukom.

(4) Troškove zdravstvenog osiguranja snosi Ministarstvo,

(5) Jedinica lokalne samouprave koja iz svojih sredstava plaća troškove smještaja korisnika u ustanovu socijalne zaštite u skladu sa ovim Zakonom, snosit će i plaćanje stope doprinosa za zdravstveno osiguranje istog u iznosu utvrđenom posebnom odlukom iz stava (3) ovoga člana.

Odjeljak I. Pravo na uslugu dnevnog boravaka za djecu s teškoćama u razvoju ili invaliditetom

Član 85.

(Ostvarivanje prava)

Pravo na uslugu dnevnog boravaka ostvaruju djeca s teškoćama u razvoju ili invaliditetom na način, pod

uslovima i po postupku utvrđenom propisom jedinice lokalne samouprave.

Odjeljak J. Pravo na pomoć u kući

Član 86.

(Ostvarivanje prava)

Pravo na pomoći u kući ostvaruju korisnici iz člana 25. ovoga Zakona na način, pod uslovima i po postupku utvrđenim propisom jedinice lokalne samouprave.

Član 87.

(Pružalac usluge)

Pravna i fizička lica mogu pružati pomoć u kući korisniku u skladu sa člankom 86. ovoga Zakona, najviše 40 sati sedmično.

Član 88.

(Mogućnost proširenja korisnika i prava iz socijalne zaštite)

(1) Propisom jedinice lokalne samouprave, može se proširiti krug korisnika i prava iz socijalne zaštite utvrđenih ovim zakonom, utvrditi veći iznos naknada za prava propisana ovim Zakonom,

u skladu sa programima razvoja socijalne zaštite i specifičnim prilikama u jedinici lokalne samouprave.

(2) Odlukom jedinice lokalne samouprave utvrđuje se prošireni krug korisnika i prava iz socijalne zaštite i način ostvarivanja istih, iznosi većih naknada za utvrđana prava po ovom Zakonu i način osiguranja sredstava za finansiranje prava iz stava (1) ovoga člana.

POGLAVLJE VII. - CIJENA USLUGE SMJEŠTAJA I SUDJELOVANJE U PLAĆANJU

Član 89.

(Cijena usluge smještaja u ustanovi)

(1) Cijenu usluge smještaja u kantonalnoj ustanovi utvrđuje Vlada, na prijedlog Ministarstva.

(2) Cijenu usluge smještaja u ustanovi socijalne zaštite na području Kantona utvrđuje osnivač uz predhodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.

(3) Ustanova socijalne zaštite obavezna je uz zahtjev za davanje saglasnosti na cijenu usluge iz stava (2) ovoga člana dostaviti metodologiju izračuna svih troškova koji ulaze u cijenu usluge smještaja.

Član 90.

(Obaveza korisnika smještaja i obaveznika izdržavanja odraslog lica)

(1) Korisnik smještaja – odraslo lice koji se smješta u ustanovu socijalne zaštite na osnovu rješenja Centra, dužno je sudjelovati u plaćanju cijene usluge smještaja svojim prihodom i imovinom.

(2) Korisnik iz stava (1) ovoga člana čiji prihod nije dovoljan za utvrđeni iznos sudjelovanja u plaćanju cijene usluge smještaja dužno je prodati imovinu koja ne služi članovima njegovog domaćinstva za podmirenje osnovnih stambenih i drugih osnovnih životnih potreba iz tačke b) stav (1) člana 62. ovoga Zakona.

(3) Pri utvrđivanju prihoda kojima korisnik sudjeluje u plaćanju usluge iznos prihoda umanjuje se za iznos koji korisnik plaća za izdržavanje nekog od članova porodice prema propisima kojima se uređuju porodični odnosi, kao i za iznos naknade za lične potrebe korisnika.

(4) Korisniku smještaja koji ostvaruje stalni mjesečni prihod isplaćuje se 10% od tog prihoda za pokriće njegovih ličnih potreba.

(5) Ako korisnik ne može u cijelosti ili djelomično platiti cijenu usluge na način propisan st. (1) i (2) ovoga člana, cijenu usluge dužni su iz svojih prihoda u cijelosti ili djelomično platiti zakonski obaveznici izdržavanja u skladu sa odredbama Porodičnog zakona na osnovu nagodbe sklopljene sa Centrom.

(6) Ukoliko korisnik smještaja ne može prodati imovinu iz stava (2) ovoga člana, ili ukoliko zakonski obaveznici izdržavanja u skladu sa odredbama Poroičnog zakona odbiju sklopiti nagodbu o plaćanju cijene usluga smještaja sa Centrom, istu će pokloniti jedinici lokalne samouprave koja je dužna preuzeti obavezu plaćanja njegovih troškova smještaja.

(7) Ako obaveznici izdržavanja ne izvršavaju obveze iz nagodbe iz stava (5) ovoga člana, Centar će pred nadležnim sudom pokrenuti postupak za naknadu troškova za pružene usluge. Nagodba ima snagu izvršne isprave.

(8) Lice koje je obaveznik izdržavanja korisnika smještaja nije dužno sudjelovati u cijeni usluge smještaja ako je njezin prihod ili prihod po članu domaćinstva manji od 40% prosječne plaće.

(9) Ako se troškovi usluge smještaja ne mogu platiti na način propisan st. (1) do (6) ovoga člana, troškovi usluge smještaja plaćaju se iz sredstva Ministarstva, a po prethodno pribavljenoj saglasnosti.

Član 91.

(Obaveznici izdržavanja djeteta)

(1) Roditelji djeteta, odnosno obaveznici izdržavanja dužni su plaćati u cijelosti ili sudjelovati u plaćanju cijene smještaja u ustanovu socijalne zaštite, ako je ukupni prihod po članu domaćinstva veći od 40% prosječne plaće.

(2) Dijete koje ima redovni mjesečni prihod dužno je sudjelovati u plaćanju usluge smještaja koju ostvaruje na osnovu ovoga Zakona od 50% njegovih prihoda.

(3) Dijete svojom imovinom, izuzev prihoda iz stava (2) ovoga člana, ne sudjeluje u plaćanju usluga.

(4) Ako se troškovi usluge smještaja ne mogu platiti na način propisan stavom (1) ovoga člana, troškovi usluge smještaja plaćaju se iz sredstva Ministarstva, a po prethodno pribavljenoj saglasnosti.

Član 92.

(Način plaćanja)

(1) Drugo pravno ili fizičko lice koje je preuzelo obavezu plaćanja troškova smještaja za korisnika u ustanovu socijalne zaštite zaključuje sa ustanovom socijalne zaštite ili sa drugim pružaocem usluga ugovor kojim će se regulisati međusobna prava i obaveze.

(2) Sudjelovanje korisnika i obaveznika izdržavanja u plaćanju cijene usluge i način plaćanja usluga pravilnikom propisuje ministar.

POGLAVLJE VIII. - POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Član 93.

(Nadležnost za rješavanje)

(1) O pravima utvrđenim ovim Zakonom u prvom stepenu rješava nadležni Centar.

(2) O žalbi protiv rješenja prvostepenog organa, rješava Ministarstvo.

(3) Drugostepeno rješenje Ministarstva je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 94.

(Pokretanje postupka)

- (1) Postupak za priznavanje prava propisanih ovim Zakonom pokreće se na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti.
- (2) Postupak za priznavanje prava propisanih ovim Zakonom pokreće se i na zahtjev bračnog druga, punoljetnog djeteta, roditelja ili staratelja stranke.
- (3) Centar može pokrenuti postupak po službenoj dužnosti i na osnovu obavijesti članova porodice, građana, ustanova, udruženja, vjerskih zajednica, trgovačkih društava i drugih pravnih lica te državnih i drugih organa.

Član 95.

(Pružanje potrebnih podataka)

- (1) Korisnik je dužan službenom icu dati istinite lične podatke, podatke o svom prihodu i imovini, podatke o obaveznicima izdržavanja, kao i drugim okolnostima o kojima ovisi priznavanje nekog od prava utvrđenih ovim Zakonom i pisanom izjavom omogućiti njihovu dostupnost u postupku za priznavanja prava na novčane naknade i socijalne usluge kao i tokom korištenja prava.
- (2) Za tačnost podataka navedenih u zahtjevu za ostvarivanje prava iz ovoga Zakona podnosilac zahtjeva odgovara materijalno i krivično.
- (3) Nadležni organi, pravosudne i finansijske institucije dužne su bez odgađanja, na zahtjev nadležnog organa koje odlučuje o pravu, dostaviti podatke o приходima i imovini podnosioca zahjeva i članova njegovog domaćinstva i obaveznika izdržavanja.

Član 96.

(Izrada individualnog plana zaštite)

Na osnovu procjene potreba korisnika Centar u suradnji s podnosiocem zahtjeva i članovima porodice tokom postupka za priznavanje prava izrađuje individualni plan zaštite korisnika.

Član 97.

(Obustava postupka)

Ako prije pravosnažnosti rješenja o priznavanju prava umrlog lica o čijem se pojedinačnom pravu rješava na osnovu ovoga Zakona, postupak se obustavlja.

Član 98.

(Rokovi za donošenje rješenja)

- (1) Postupak za priznavanje prava je hitan.
- (2) Ako nije potrebno provoditi poseban ispitni postupak Centar je dužan donijeti rješenje u roku od 30 dana od podnošenja urednog zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.
- (3) Ako je potrebno prvoditi posebni ispitni postupak, Centar je dužan donijeti rješenje u roku od 60 dana od podnošenja urednog zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti.

Član 99.
(Usmeno rješenje)

- (1) U izuzetno hitnim slučajevima, kada je potrebno poduzimanje mjera radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi, posebno djece, ili radi osiguravanja javnog reda i sigurnosti Centar može donijeti usmeno rješenje i odrediti izvršenje usmenog rješenja bez odgode.
- (2) U slučaju iz stava (1) ovoga člana Centar je dužan donijeti rješenje u pisanom obliku najkasnije u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

Član 100.
(Početak priznavanja prava)

- (1) Prava koja se, na osnovu ovoga Zakona, priznaju u novčanom iznosu pripadaju korisniku od prvog dana narednog mjeseca od podnošenja urednog zahtjeva ili pokretanja postupka po službenoj dužnosti, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovoga člana naknada za troškove sahrane priznaje se s danom izvršnosti rješenja.
- (3) Prava na usluge smještaja priznaju se s danom izvršnosti rješenja.
- (4) Prava koja se priznaju u novčanom iznosu isplaćuju se mjesečno, osim izuzetne naknade i naknade za troškove sahrane.

Član 101.
(Obaveza prijave promjene)

- (1) Centar će po potrebi, a najmanje jedanput godišnje, preispitati postojanje činjenica i okolnosti koje su bile odlučujuće za donošenje rješenja o priznavanju prava iz člana 51. ovoga Zakona, te donijeti novo rješenje ako su se promijenile okolnosti o kojima ovisi ostvarivanje ili obim priznatog prava.
- (2) Korisnik kojem je priznato pravo iz ovoga Zakona dužan je odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana nastanka promjene prijaviti Centru svaku promjenu koja utiče na korištenje ili obim prava.
- (3) Troškovi postupka za ostvarivanje prava po ovom zakonu padaju na teret organa koji vodi postupak.

Član 102.
(Pomoć pojedincu izvan mjesta prebivališta)

Pojedincu koji se nađe izvan mjesta prebivališta, a koji se nalazi u stanju socijalne potrebe prema ocjeni Centra, osigurat će se jednokratna pomoć u svrhu povratka u mjesto prebivališta.

Član 103.
(Pomoć pojedincu nepoznatog prebivališta, odnosno boravišta)

Pojedinac za kojeg se ne može utvrditi prebivalište, odnosno boravište, ostvaruje potreban oblik socijalne zaštite kod nadležnog Centra, gdje se lice zatekne, dok se ne utvrdi njegovo prebivalište, odnosno boravište.

Član 104.

(Obračun i isplata naknada)

(1) Obračun i isplatu naknada po ovom Zakonu vrši nadležni Centar ukoliko za pojedine slučajeve ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Centar je dužan Ministarstvu pravdati raspodjelu doznačenih mjesečnih sredstava, najkasnije u roku od mjesec dana nakon doznačavanja sredstava.

(3) O izvršenim isplatama vodi se propisana evidencija.

Član 105.

(Povrat neosnovano isplaćenih sredstava)

(1) Pojedinac odnosno domaćinstvo kojem su isplaćena primanja na koja nije imao pravo po ovom Zakonu ili mu nije pripadalo u tom iznosu, dužan je vratiti primljeni iznos, odnosno razliku između primljenog i stvarno pripadajućeg iznosa:

a) ako je na osnovu neistinitih i netačnih podataka, mada je znao ili morao znati da su neistiniti, ili na

drugi protupravan način ostvario primanje ili zaštitu na koju nije imao pravo, ili je ostvario u većem

obimu, nego što mu pripada,

b) ako je primanje ili zaštitu ostvario i nakon promjene koja bi uticala na gubitak ili visinu prava, a

nije prijavio nastalu promjenu,

c) ako je primio novčani iznos veći od iznosa koji je određen rješenjem.

(2) Ako korisnik ne vrati iznos iz stava (1) ovoga člana u roku koji odredi nadležni Centar, povrat tog iznosa ostvarit će se putem nadležnog suda.

POGLAVLJE IX. - OSNIVANJE, UPRAVLJANJE, RAD USTANOVA SOCIJALNE ZAŠTITE I PRUŽAOCA SOCIJALNIH USLUGA

Član 106.

(Uslovi za rad i pružanje socijalnih usluga)

(1) Ustanova socijalne zaštite može se osnovati, ako su pored općih uslova propisanih za osnivanje ustanova, ispunjeni i sljedeći uslovi da:

a) postoji trajna potreba za obavljanje određene djelatnosti socijalne zaštite;

b) su utvrđeni osnovni zadaci, dugoročni ciljevi, plan i program rada ustanove;

c) je osiguran odgovarajući prostor i oprema, za uspješan rad ustanove;

d) su osigurani potrebni stručni i drugi djelatnici;

e) je utvrđeno finansiranje i materijalna sredstva potrebna za rad ustanove;

f) su ispunjeni i drugi uslovi utvrđeni zakonom.

(2) Minimalne uslove za rad i pružanje socijalnih usluga za ustanove socijalne zaštite i druge pružaoce socijalnih usluga pravilnikom propisuje ministar.

(3) Minimalne uslove za rad i pružanje socijalnih usluga u pogledu zdravstvene zaštite i zdravstvene njege pravilnikom propisuje nadležni ministar.

Član 107.

(Osnivač ustanove socijalne zaštite)

(1) Ustanovu iz oblasti socijalne zaštite može osnovati Kanton i jedinica lokalne samouprave.

(2) Ustanovu socijalne zaštite od značaja za Kanton osniva Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona.

(3) Ustanovu socijalne zaštite može osnovati gradsko ili općinsko vijeće.

(4) Ustanovu socijalne zaštite, izuzev Centra, mogu osnovati strano pravno i fizičko lice, humanitarne organizacije, udruženja i vjerske zajednice, pod uslovima utvrđenim ovim Zakonom i Zakonom o ustanovama.

Član 108.

(Rješenje o ispunjavanju uslova)

(1) Ministar imenuje komisiju za utvrđivanje ispunjavanja uslova iz člana 106. ovoga Zakona za osnivanje ustanove socijalne zaštite.

(2) Na osnovu izvršenog očevida i nalaza komisije iz stava (1) ovoga člana ministar donosi rješenje o ispunjavanju uslova za osnivanje i rad ustanove socijalne zaštite.

(3) Udruženje, fondacija, vjerska zajednica i drugo pravno lice može, osim obavljanja svoje djelatnosti za koju je upisana u sudski registar ili registar kod drugog nadležnog organa u skladu sa posebnim zakonom, pružati socijalne usluge na način i pod uslovima utvrđenim pravilnikom iz stava (2) člana 106. ovoga Zakona.

(4) Rješenje o ispunjavanju uslova za pružanje socijalnih usluga utvrđenih ovim Zakonom pružaocima usluga iz stava (3) ovoga člana donosi ministar na osnovu nalaza komisije.

(5) Rješenje iz st. (2) i (4) ovoga člana je konačno u upravnom postupku i protiv istog se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

Član 109.

(Početak obavljanja djelatnosti)

(1) Ustanova može početi obavljati svoju djelatnost tek nakon što je upisana u sudski registar ustanova i nakon što je od Ministarstva pribavila rješenje kojim se utvrđuje da su ispunjeni svi uslovi utvrđeni članom 106. ovoga Zakona.

(2) Udruženje, fondacija, vjerska zajednica i drugo pravno lice može početi pružati socijalne usluge po izdavanju rješenja kojim se utvrđuje da su ispunjeni uslovi propisani pravilnikom iz člana 106. stav (3) ovoga Zakona.

Član 110.

(Upravljanje ustanovom socijalne zaštite)

(1) Ustanovom upravlja upravni odbor.

- (2) Upravni odbor kantonalne, odnosno gradske ili općinske ustanove ima pet članova i čine ga:
- 3 člana koje predlaže osnivač
 - 1 član stručni djelatnik ustanove
 - 1 član kojeg predlaže Ministarstvo
- (3) Članove upravnog odbora kantonalne ustanove socijalne zaštite imenuje i razrješava Vlada, na prijedlog Ministarstva.
- (4) Članove upravnog odbora gradske, odnosno općinske ustanove imenuje i razrješava osnivač.
- (5) Način izbora i opoziva te mandat članova upravnog odbora ustanove utvrđuje se u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 12/03, 34/03 i 65/13).
- (6) Upravni odbor ustanove, čiji osnivači su lica iz člana 107. stav (4) ovoga Zakona ima pet članova i čine ga:
- 3 člana koje predlaže osnivač
 - 2 člana stručna djelatnika ustanove
- (7) Članove upravnog odbora iz stava (6) ovoga člana imenuje i razrješava osnivač.

Član 111.

(Smetnje za imenovanje za člana upravnog odbora)

- (1) U upravni odbor ustanove socijalne zaštite ne može biti imenovano lice:
- a) protiv kojeg je izrečena mjera porodično-pravne zaštite ili zaštitna mjera zbog porodičnog nasilja u skladu sa odredbama Zakona od zaštiti od nasilja u porodici;
 - b) koje je zaposlenik institucije ili je član organa koje vrši bilo koji oblik nadzora nad ustanovom socijalne zaštite;
 - c) koje je imenovan ili izabran zvaničnik na bilo kojoj razini vlasti u Bosni i Hercegovini.

Član 112.

(Naknada za rad članova upravnog odbora)

- (1) Visinu naknade za rad članova upravnih odbora utvrđuje osnivač ustanove, a isplaćuje se iz sredstava ustanove.
- (2) Visinu naknade za rad članova upravnog odbora kantonalne ustanove utvrđuje Vlada, na prijedlog Ministarstva, a isplaćuje se iz sredstava kantonalne ustanove.

Član 113.

(Imenovanje direktora ustanove)

- (1) Direktora kantonalne ustanove socijalne zaštite imenuje upravni odbor na osnovu provedenog javnog konkursa uz prethodno pribavljenu saglasnost Vlade, na prijedlog Ministarstva.
- (2) Direktora ustanove socijalne zaštite koju osniva gradski ili općinski odbor imenuje upravni odbor na osnovu provedenog javnog konkursa uz prethodno pribavljenu saglasnost osnivača.
- (3) Mandat direktora je 4 (četiri) godine.

(4) Kandidat za direktora kantonalne ustanove socijalne zaštite dužan je, u postupku prijave za konkurs, uz propisanu konkursnu dokumentaciju, priložiti i razvojni plan i program ustanove za mandatni period.

(5) Po isteku mandata direktora ustanove socijalne zaštite iz stava (1) i (2) ovoga člana isto lice može, na osnovu javnog konkursa, ponovo biti imenovno za direktora u istoj ustanovi, a najviše za još jedno mandatno razdoblje na način predviđen ovim Zakonom.

(6) Direktora ustanove socijalne zaštite, čiji je osnivač lice iz člana 107. stav (4) ovoga Zakona, imenuje upravni odbor.

Član 114.

(Smetnje za imenovanje direktora ustanove)

(1) Smetnje iz člana 111. ovoga Zakona, primjenjuju se i za imenovanje direktora ustanove socijalne zaštite.

Član 115.

(Saglasnost na opći akt ustanove)

(1) Ustanova je dužna svojim aktom utvrditi unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta u ustanovi, način prijema i otpusta korisnika, kao i normative stručnog kadra u odnosu na broj korisnika i druga pitanja u vezi organizovanja rada u skladu sa Zakonom o ustanovama i ovom Zakonu.

(2) Saglasnost na Statut i unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta ustanova socijalne zaštite daje osnivač.

(3) Saglasnost na Statut i pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta kantonalne ustanove daje Vlada, na prijedlog Ministarstva, a na akte o načinu prijema i otpusta korisnika i plaćama zaposlenika kantonalne ustanove saglasnost daje Ministarstvo.

Član 116.

(Vođenje evidencija)

(1) Ustanova je dužna na propisan način voditi evidenciju o korisnicima i pruženim uslugama i o tome redovno dostavljati izvještaje Ministarstvu.

(2) Ministar donosi uputstvo o načinu vođenja evidencija iz stava (1) ovoga člana.

Član 117.

(Registar ustanova)

(1) Ustanova socijalne zaštite upisuje se u registar ustanova socijalne zaštite koje vodi Ministarstvo.

(2) Sadržaj registra iz stava (1) ovoga člana pravilnikom će propisati ministar.

(3) Ministarstvo vodi evidenciju udruženja, fondacija, vjerskih zajednica i drugih pravnih lica koje pružaju socijalnu zaštitu iz člana 108. stav (3).

(4) Na ustanovu socijalne zaštite primjenjuju se odredbe Zakona o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

(5) Kada je osnivač ustanove socijalne zaštite kanton, prava i obveze osnivača ima Vlada.

(6) Kada je osnivač ustanove socijalne zaštite drugo pravno lice, prava i obveze osnivača ima njezin nadležni organ.

Član 118.

(Osnivanje ustanove socijalne zaštite)

Ustanova socijalne zaštite osniva se za obavljanje djelatnosti socijalne zaštite propisane ovim Zakonom.

Član 119.

(Razlozi za prestanak obavljanja djelatnosti socijalne zaštite)

(1) Ustanova socijalne zaštite ili pružalac usluga socijalne zaštite prestaje sa radom ako:

- a) više ne postoji potreba za obavljanjem djelatnosti;
- b) prestanu postojati uslovi za obavljanje djelatnosti;
- c) je ustanovi izrečena mjera zabrane obavljanja djelatnosti zbog ne ispunjavanja uslova u skladu sa zakonom, a u roku u naloženoj mjeri, nije ispunila uslove;
- d) se pravosnažnom odlukom suda utvrdi ništavnost upisa u sudski registar;
- e) je u nemogućnosti ispunjavati zakonom propisane obaveze, a aktom o osnivanju nije utvrđena odgovornost osnivača za te obaveze.

(2) U slučajevima iz stava (1) ovoga člana akt o prestanku rada ustanove socijalne zaštite ili pružaoca socijalnih usluga donosi osnivač uz saglasnost Ministarstva.

(3) Aktom iz stava (2) utvrđuje se način zaštite, prava korisnika i druga pitanja od značaja za prestanak rada ustanove socijalne zaštite ili pružaoca socijalnih usluga, u skladu sa ovim Zakonom i aktima ustanove.

Član 120.

(Prestanak rada ustanove)

(1) Odlukom osnivača prestaje s radom ustanova socijalne zaštite iz razloga propisanih Zakonom o ustanovama.

(2) Odlukom iz stava (1) ovoga člana utvrđuje se način zaštite prava korisnika usluga i druga pitanja od značaja za prestanak rada ustanove, u skladu sa ovim Zakonom i aktima ustanove.

(3) Odgovorno iced u ustanovi dužno je obavijestiti inspektora o poduzetim i izvršenim mjerama zaštite prava korisnika usluga iz stava (2) ovoga člana.

Član 121.

(Ustanove socijalne zaštite)

Ustanove socijalne zaštite su:

- a) Centar za socijalni rad,
- b) Ustanova za djecu bez roditeljskog staranja,
- c) Ustanova za djecu s teškoćama u razvoju ili invaliditetom,

- d) Ustanova za starija i nemoćna lica,
- e) Ustanova za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu,
- f) Odgojni centar,
- g) Dnevni centar za djecu s teškoćama u razvoju ili invaliditetom,
- h) Dnevni centar za odrasla lica s invaliditetom,
- i) Dnevni centar za starija i nemoćna lica,
- j) Prihvatilišta za beskućnike.

a) Centar za socijalni rad

Član 122.

(Status i početak rada Centra)

- (1) Centar je javna ustanova.
- (2) Centar osniva nadležni organ jedinice lokalne samouprave.
- (3) Odlukom nadležnog organa jedinica lokalne samouprave, Centar se može osnovati za područje dvije ili više jedinica lokalne samouprave.
- (4) Centar uosnovan za područje dvije ili više jedinica lokalne samouprave može organizovati rad po organizacionim jedinicama u svakoj jedinici lokalne samouprave za koje je osanovan i osiguran stručni timski rad.
- (5) Centar može početi sa radom ako, pored uslova propisanih članom 108. ovoga Zakona, ima u radnom odnosu najmanje jednog socijalnog radnika, jednog pravnika i jednog psihologa.
- (6) Za obavljanje specifičnih poslova iz nadležnosti Centra osigurati će se stručni timovi sastavljeni od stručnjaka iz oblasti socijalnog rada, psihologije, socijalne pedagogije/pedagogije, prava, a po potrebi i stručnjaci iz drugih oblasti.

Član 123.

(Javne ovlasti Centra)

- (1) Centar na osnovu javnih ovlasti:
 - a) rješava u prvom stepenu o ostvarivanju prava utvrđenih ovim Zakonom i odlukama o proširenim pravima u jedinicama lokalne samouprave;
 - b) rješava u prvom stepenu o ostvarivanju prava iz oblasti: zaštite porodice sa djecom, dječje zaštite;
 - c) rješava u prvom stepenu o ostvarivanju prava iz oblasti porodično-pravne zaštite i starateljstva i usvojenja;
 - d) rješava u prvom stepenu o ostvarivanju prava iz oblasti zaštite lica sa invaliditetom i zaštite civilnih žrtava rata;
 - e) rješava u prvom stepenu o ostvarivanju prava roditelja njegovatelja;
 - f) rješava u prvom stepenu o smještaju u hraniteljsku porodicu i obavlja nadzor nad hraniteljskim porodicama;

- g) radi na provođenju mjera izrečenih malodobniku u krivičnom i prekršajnom postupku;
- h) pruža socijalne usluge u postupku rješavanja o pravima iz oblasti socijalne zaštite;
- i) vrši stručni nadzor nad provođenjem rješenja iz oblasti: porodice s djecom, dječje zaštite, socijalne zaštite i dr.;
- j) vodi evidenciju i dokumentaciju o pravima, pruženim uslugama i poduzetim mjerama u okviru svoje djelatnosti i izdaje uvjerenja na osnovu evidencija;
- k) daje mišljenje i prijedloge u sudskim i drugim postupcima koji se odnose na porodično-pravnu i krivično-pravnu zaštitu;
- l) kao organ starateljstva sudjeluje pred sudom i drugim državnim organima kada se radi o zaštiti ličnih interesa djeteta, samca i drugog člana porodice koji se ne može sam starati o svojim pravima i interesima;
- m) vrši isplatu novčanih naknada po priznatim pravima utvrđenih ovim Zakonom, drugim pozitivnim zakonskim propisima i općim aktima;
- n) obavlja stručni savjetodavni rad;
- nj) obavlja i druge poslove utvrđene ovim i drugim pozitivnim zakonskim propisima i općim aktima.

Član 124.

(Stručni poslovi)

Osim javnih ovlasti iz člana 123. ovoga Zakona, Centar obavlja i druge stručne poslove:

- a) potiče, organizuje i provodi aktivnosti s ciljem sprječavanja i prevazilaženja suzbijanja socijalnih i ličnih teškoća;
- b) obavlja stručno-analitičke poslove;
- c) potiče i razvija samopomoć, dobrosusjedsku pomoć, dobrovoljni rad, dobrotvorne i druge djelatnosti;
- d) sudjeluje u preveniranju svih vrsta ovisnosti;
- e) predlaže mjere unapređenja socijalne politike;
- f) predlaže, potiče i usklađuje druge aktivnosti u području socijalne zaštite na lokalnoj razini;
- g) sudjeluje u donošenju socijalnog plana za područje jedinice lokalne samouprave;
- h) procjenjuje potrebe korisnika i planira pružanje socijalnih usluga;
- i) prati razvoj kvalitete socijalnih usluga, predlaže unapređenje postojećih i uvođenje novih standarda,
- j) koordinira i provodi aktivnosti u području sprječavanja i trgovine ljudima, nasilja u porodici i vršnjačkog nasilja,
- k) obavlja i druge poslove utvrđene ovim Zakonom, posebnim propisima i statutom Centra.

Član 125.

(Pitanja koja se uređuju Statutom Centra)

Statutom Centra uređuje se: djelokrug i naziv organizacijskih jedinica, prava, obaveze i odgovornosti organa upravljanja, obavljanje stručnih, administrativnih, pravnih i njima sličnih poslova i druga pitanja propisana zakonom bitna za rad Centra.

Član 126.

(Međusobna prava i obaveze osnivača i Centra)

(1) Odlukom o osnivanju Centra utvrđuju se međusobna prava, obaveze i odgovornosti osnivača Centra.

(2) Sredstva za obavljanje djelatnosti Centra osigurava osnivač.

Član 127.

(Primjena propisa o ustanovama)

(1) Na osnivanje Centra, registraciju, djelatnost, prestanak rada i druga pitanja primjenjuju se propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.

(2) Centar ima svojstvo pravnog lica.

b) Ustanova za djecu bez roditeljskog staranja

Član 128.

(Djelatnost ustanove za djecu bez roditeljskog staranja)

(1) Ustanova za djecu bez roditeljskog staranja pruža usluge cjelodnevne zaštite, odgoja i obrazovanja, zdravstvene zaštite djece bez roditeljskog staranja i djece bez odgovarajućeg roditeljskog staranja čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama.

(2) Ustanova prima na smještaj i staranje djecu iz stava (1) ovog člana do 18 godina, a najduže do završetka srednjoškolskog obrazovanja.

(3) Ustanova je dužna pružiti organizovanu individualnu stručnu pomoć za uspješno savladavanje programa, odgoja i obrazovanja djece.

(4) Ustanova može koristiti usluge dječijih vrtića i drugih ustanova, u cilju socijalizacije djece.

(5) U Ustanovi se može, uz prethodnu saglasnost Ministarstva, kao organizacijska jedinica osnovati Centar za majku i dijete.

c) Ustanova za djecu s teškoćama u razvoju ili invaliditetom

Član 129.

(Djelatnost ustanove za djecu s teškoćama u razvoju ili invaliditetom)

- (1) Ustanova za djecu s teškoćama u razvoju ili invaliditetom pruža smještaj, ishranu, odgoj, zdravstvenu zaštitu, dijagnosticanje, uvježbavanje i osposobljavanje djece s teškoćama u razvoju ili invaliditetom, a prema sklonostima ili sposobnostima.
- (2) U ustanovi se može organizovati dnevni centar kao posebna organizacijska jedinica.
- (3) Dnevni centar iz stava (2) ovog člana pruža djeci s teškoćama u razvoju ili invaliditetom dnevni smještaj, osposobljavanje kroz radno-okupacijsku terapiju koja će zaokupiti pažnju, rekreacijske i druge aktivnosti u skladu sa njihovim psihofizičkim sposobnostima.

d) Ustanova za starija i nemoćna lica

Član 130.

(Djelatnost ustanove za starija i nemoćna lica)

- (1) Ustanova za starija i nemoćna lica pruža starijim i nemoćnim licima usluge smještaja, ishrane, pomoći i njege, socijalnog rada, zdravstvene zaštite, odmora i rekreacije, kulturno-zabavne, te druge aktivnosti i stručni tretman ovisno o njihovim potrebama.
- (2) U Ustanovi iz stava (1) ovog člana mogu se organizovati organizacijske jedinice:
 - dnevni centar za starija i nemoćna lica,
 - centar za pomoć u kući,
 - prihvatilište za beskućnike.

e) Ustanova za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu

Član 131.

(Djelatnost)

- (1) Ustanova za socijalno zbrinjavanje i zdravstvenu njegu je ustanova koja pruža usluge socijalnog zbrinjavanja i podrške, kao i zdravstvene zaštite smještenim licima s ciljem njihovog osposobljavanja za samostalan život i rad prema preostalim sposobnostima i sklonostima.
- (2) Korisnici usluga iz stava (1) ovoga člana su odrasla lica s invaliditetom i to s tjelesnim oštećenjima i trajnim smetnjama u tjelesnom razvoju, sa smetnjama u psihičkom razvoju usmjerenog, težeg i teškog stepena, te lica sa kombinovanim smetnjama.
- (3) Pored korisnika iz stava (2) ovoga člana, korisnici usluge iz stava (1) ovoga člana mogu biti i lica sa mentalnim poremećajima kojima je utvrđeno da su u stanju socijalne potrebe u skladu sa ovim Zakonom.

f) Odgojni centar

Član 132.

(Djelatnost Odgojnog centra)

(1) Ustanova Odgojni centar je ustanova u kojoj se izvršava odgojna mjera upućivanja malodobnika u odgojni centar, u kojoj se vrši dijagnostika i opservacija malodobnih počinitelja krivičnih djela tokom sudskog postupka po naredbi suda na način propisan zakonom kojim se reguliše izricanje i izvršenje ove odgojne mjere, te osigurava prihvata i privremeni smještaj malodobnih počinitelja krivičnih djela tokom pripremnog postupka.

(2) U Odgojnom centru se organizuje stručni dijagnostičko-opservacijski tretman malodobnika sa izraženim poremećajima u ponašanju, sa ciljem otkrivanja i procjene uzroka i intenziteta poremećaja koji su doveli do toga i poduzima odgovarajući tretman za suzbijanje takvog ponašanja.

(3) Pored djelatnosti iz st. (1) i (2) ovoga člana, Odgojni centar može bez upisa u sudski registar obavljati privredne aktivnosti koje su u funkciji obavljanja osnovne djelatnosti, a radi angažovanja malodobnika za vrijeme izvršavanja odgojne mjere na korisnim radovima koji odgovaraju njegovim godinama života.

Član 133.

(Organizacijske jedinice)

U okviru Odgojnog centra se organizuju posebne organizacijske jedinice, i to:

- a) organizacijska jedinica za izvršavanje odgojne mjere;
- b) organizacijska jedinica za dijagnostiku, opservaciju i prevenciju;
- c) prihvatna stanica za smještaj i prihvata djece zatečene u skitnji i prosjačenju.

Član 134.

(Organizacijska jedinica za izvršavanje odgojne mjere)

(1) U organizacijskoj jedinici za izvršavanje odgojne mjere obavljaju se poslovi koji se odnose na izvršenje odluke suda kojom je izrečena odgojna mjera upućivanja malodobnika u odgojni centar, vrši prijem, boravak i smještaj malodobnika u Odgojni centar, izrađuje pojedinačni program postupanja sa malodobnikom i u skladu sa tim programom poduzimaju mjere kojima se utiče na ponašanje malodobnika.

(2) U organizacijskoj jedinici iz stava (1) ovoga člana se obavljaju i poslovi vezani za izvršenje odluke suda o privremenom smještaju malodobnika u Odgojni centar u toku pripremnog, odnosno sudskog postupka.

Odluke suda iz st. (1) i (2) ovoga člana izvršavaju se u skladu sa Zakonom o zaštiti i postupanju s djecom i malodobnicima u krivičnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 7/14) (u daljem tekstu: federalni zakon), drugim propisima kojima je regulisana ova oblast i općim aktima Odgojnog centra.

(3) Odgojni centar je nadležan za izvršenje odgojne mjere upućivanja u odgojni centar koja je izrečena malodobniku koji je imao prebivalište ili boravište na području Hercegovacko-neretvanskog kantona u vrijeme kada je odluka kojom je mjera izrečena postala izvršna.

(4) Prijem malodobnika u Odgojni centar vrši se na osnovu odluke suda i druge neophodne dokumentacije utvrđene općim aktom Odgojnog centra o prijemu, tretmanu i otpustu malodobnika.

Član 135.

(Organizacijska jedinica za dijagnostiku, opservaciju i prevenciju)

(1) U organizacijskoj jedinici za dijagnostiku, opservaciju i prevenciju utvrđuje se i procjenjuje etiologija i intenzitet poremećaja u ponašanju kod malodobnika, koji su primljeni na dijagnostičku obradu s ciljem određivanja daljeg odgovarajućeg tretmana.

(2) Prijem malodobnika na dijagnostiku i opservaciju u Odgojnom centru se vrši na prijedlog nadležnih organa.

(3) Stručni tim Odgojnog centra u saradnji s Ministarstvom obrazovanja, nauke, kulture i sporta izrađuje godišnji program preventivnih mjera s ciljem suzbijanja vršnjačkog nasilja i malodobničke delikvencije.

(4) Stručni tim Odgojnog centra provoditi će preventivne mjere iz stava (3) ovoga člana u obrazovnoj ustanovi na njen zahtjev, a po prethodno pribavljenoj saglasnosti ministra obrazovanja.

Član 136.

(Plaćanje troškova smještaja)

Troškovi smještaja malodobnika u Odgojnom centru u toku pripremnog postupka, odnosno sudskog postupka i izvršenja odgojne mjere upućivanja malodobnika u odgojni centar osiguravaju se u skladu sa federalnim propisom i drugim pozitivnim propisima koji regulišu ovu oblast.

Član 137.

(Prihvatna stanica)

(1) U okviru Odgojnog centra ili Doma za djecu bez roditeljskog staranja može se formirati prihvatna stanica, kao posebna organizacijska jedinica, s ciljem pružanja hitne socijalne zaštite, kratkotrajnog smještaja, prehrane i pružanja zdravstvene zaštite malodobniku zatečenom u prosjačenju i/ili skitnji bez nadzora roditelja ili drugih odraslih lica dok se ne ostvari trajnije rješenje (povratak u vlastitu ili hraniteljsku porodicu, ustanovu, nadležni Centar).

(2) Malodobnika u prihvatnu stanicu može dovesti samo ovlašteni policijski službenik Ministarstva unutrašnjih poslova u pratnji stručnog radnika organa starateljstva, kada ga zateknu na mjestu i u vrijeme koje nije primjereno njegovoj starosnoj dobi.

(3) O prijemu malodobnika u prihvatnu stanicu, ustanova iz stava (1) ovoga člana će odmah obavijestiti nadležni organ starateljstva prema prebivalištu malodobnika, odnosno boravištu ukoliko se prebivalište ne može utvrditi.

(4) Prijem, boravak i tretman malodobnika u prihvatnoj stanici iz stava (1) ovoga člana regulisat će se posebnim aktom Upravnog odbora.

g) Dnevni centar za djecu s teškoćama u razvoju ili invaliditetom

Član 138.

(Djelatnost)

Dnevni centar za djecu s teškoćama u razvoju ili invaliditetom pruža usluge cjelodnevnog, poludnevnog i povremenog boravka pet dana u sedmici djetetu s teškoćama u razvoju ili invaliditetom, osposobljavanje i radno-okupacijsku terapiju kojom će se zaokupiti pažnja, te rekreacijske i druge aktivnosti u skladu sa njegovim psihofizičkim sposobnostima.

h) Dnevni centar za odrasla lica sa invaliditetom

Član 139. (Djelatnost)

Dnevni centar za odrasla lica sa invaliditetom pruža usluge cjelodnevnog, poludnevnog i povremenog boravka pet dana u sedmici licu s invaliditetom, radno-okupacijsku terapiju koja će zaokupiti pažnju, rekreacijske i druge aktivnosti u skladu sa njegovim sposobnostima.

i) Dnevni centar za starija i nemoćna lica

Član 140. (Djelatnost)

Dnevni centar pruža starijem i nemoćnom licu usluge cjelodnevnog, poludnevnog i povremenog boravka pet dana u sedmici u kom vremenu se osigurava zadovoljavanje životnih potreba korisnika, prehrana, održavanje higijene, staranje o zdravlju, njege, radnih aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije, organizovanje slobodnog vremena.

j) Prihvatišta za beskućnike

Član 141. (Djelatnost)

Prihvatište pruža beskućniku usluge cjelodnevnog privremenog boravka u kriznim situacijama, prehranu, održavanje higijene, psihološku pomoć i savjetovanje do ponovnog uključivanja u svakodnevni život lokalne zajednice.

POGLAVLJE X. - UDRUŽENJA I ORGANIZACIJE

Član 142. (Pojam udruženja i organizacije)

Udruženja i organizacije (u daljem tekstu: udruženja) u smislu ovog zakona smatraju se udruženja i organizacije osnovane u skladu sa posebnim propisima, čije programske aktivnosti su usmjerene na:

- a) okupljanje i pružanje pomoći starijim licima sa naglaskom na aktivnosti sa ciljem osvješćivanja problema nasilja nad starijim licima, podizanju kvalitete života starijih lica sa ciljem njihovog zadržavanja u vlastitom domu i aktivnosti protiv diskriminacije na osnovu starosti,
- b) pružanje podrške djeci i porodicama u riziku od razdvajanja i kojima je usljed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalnih usluga,
- c) promoviranje hraniteljstva,

- d) promoviranje pozitivnih propisa i međunarodnih propisa s ciljem zaštite ljudskih prava, prava djeteta, zaštite od nasilja u porodici, podršku žrtvama radne eksploatacije i trgovine ljudima i sl.,
- e) programe razvoja socijalnog poduzetništva,
- f) pružanje podrške licima sa invaliditetom u smislu prevladavanja prepreka u školovanju, rehabilitaciji, zapošljavanju, resocijalizaciji, profesionalnoj edukaciji, zadovoljavanju osnovnih životnih, kulturnih i sportskih potreba, rješavanju statusnih pitanja članova, nabavci potrebnih pomagala i sl.

Član 143.

(Način finansiranja)

Sredstva za finansiranje rada udruženja i organizacija osiguravaju se iz:

- a) članarina,
- b) donacija,
- c) legata,
- d) budžeta jedinice lokalne samouprave i
- e) drugih izvora u skladu sa propisima.

Član 144.

(Sufinansiranje iz budžeta Kantona)

Iz budžeta Kantona, ovisno o finansijskoj mogućnosti, udruženja i organizacije mogu se finansirati i dijelom u visini, na način i u svrhu koju utvrdi Vlada na prijedlog Ministarstva.

POGLAVLJE XI. - FINANSIRANJE SOCIJALNE ZAŠTITE

Članak 145.

(Finansiranje)

Sredstva za finansiranje socijalne zaštite, osiguravaju se iz:

- a) budžeta Kantona;
- b) budžeta jedinice lokalne samouprave;
- c) ulaganja osnivača;
- d) privrednih i uslužnih djelatnosti ustanova;
- e) ličnog učešća korisnika i njegovih srodnika;
- f) subvencija i donacija
- g) drugih izvora u skladu sa Zakonom i drugim propisima.

Član 146.

(Finansiranje iz budžeta Kantona)

(1) Iz budžeta Kantona osiguravaju se sredstva za finansiranje utvrđenih prava u skladu sa ovim Zakonom, izuzev prava iz čl. 69., 83. st. (6)., 85. st. (5)., 86., 87. i 91. st. (6) ovoga Zakona, a prema iskazanoj potrebi nadležnih Centara i plana razvoja socijalne zaštite u Kantonu.

(2) Iz budžeta Kantona finansirat će se rad ustanova socijalne zaštite čiji je osnivač Kanton, te rad stručnih organa i liječničkih komisija u prvom i drugom stepenu.

Član 147.

(Finansiranje iz budžeta jedinica lokalne samouprave)

Iz budžeta jedinice lokalne samouprave finansiraju se:

- a) materijalni troškovi i plaće zaposlenih u ustanovama socijalne zaštite koje osniva jedinica lokalne samouprave;
- b) jednokratna novčana pomoć iz člana 69. ovoga Zakona;
- c) naknada troškova sahrane iz člana 83. stav (6) ovoga Zakona;
- d) stopa doprinosa za zdravstveno osiguranje korisnika iz člana 85. stav (5) ovoga Zakona;
- e) usluga dnevnog boravka za djecu s teškoćama u razvoju ili invaliditetom iz člana 86. ovoga Zakona;
- f) pomoć u kući iz člana 87. ovoga Zakona;
- g) troškove usluge smještaja iz člana 91. stav (6) ovoga Zakona;
- h) udruženja i organizacije;
- i) druga prava iz oblasti socijalne zaštite, koja svojim propisima utvrđuje jedinica lokalne samouprave.

Član 148.

(Finansiranje ustanova socijalne zaštite)

(1) Finansiranje ustanova socijalne zaštite vrši se iz:

- a) naknada za pružene usluge;
- b) iz budžeta Kantona;
- c) iz budžeta jedinice lokalne samouprave
- d) subvencija, donacija i drugih izvora.

(2) U skladu sa budžetskim mogućnostima, sredstvima iz tačke b) stava (1) ovoga člana sufinansira se dio tekućeg poslovanja onih kantonalnih ustanova socijalne zaštite koje iz prihoda ostvarenih na osnovu pružanih usluga nisu u mogućnosti osigurati svoje redovno funkcionisanje, kao i kapitalne investicije usmjerene na osiguranje neophodnih infrastrukturnih uslova za funkcionisanje kantonalnih ustanova socijalne zaštite.

(3) Posebni uslovi i način dodjele sredstava iz tačke b) stava (1) ovoga člana, kao i obaveze njihovih krajnjih korisnika utvrđuju se godišnjim programom utroška sredstava, na koji Vlada daje saglasnost na prijedlog resornog ministra, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministra finansija.

(4) Nadzor nad namjenskim utroškom sredstava iz stava (3) ovoga člana vrši Ministarstvo u skladu sa svojim nadležnostima, odnosno nadležni organi za inspekcijски nadzor.

(5) Ustanove socijalne zaštite dužne su uspostaviti javni registar subvencija i donacija iz tačke d) stav (1) ovoga člana.

(6) Sadržaj i način vođenja registra iz stava (5) ovoga člana, način prikupljanja donatorskih sredstava i njihov utrošak, pravilnikom će propisati ministar uz prethodno pribavljeno mišljenje ministra finansija.

POGLAVLJE XII. - NADZOR

Član 149.

(Vrste nadzora)

(1) Nadzor nad radom Centra, ustanova socijalne zaštite, vjerske zajednice, udruženja i drugog pružaoca usluga u djelatnosti socijalne zaštite obuhvaća:

1. unutrašnji nadzor

2. inspeksijski nadzor

(2) Na inspeksijski nadzor primjenjuje se Zakon o organizaciji uprave u Hercegovinačko-neretvanskom kantonu ("Službene novine HNK", broj 9/09).

(3) Nadzor koji se odnosi na sanitarni nadzor u dijelu koji se odnosi na zaštitu zdravlja na području ispravnosti i kvalitete prehrane te higijene prostora i opreme kod fizičkog lica i u pravnom licu koje pruža socijalne usluge provodi sanitarna inspekcija.

(4) Nadzor nad pružanjem zdravstvenih usluga u ustanovama socijalne zaštite provodi zdravstveni inspektor.

(5) Nadzor nad pružanjem usluga obrazovanja u ustanovama socijalne zaštite provodi obrazovna inspekcija ministarstva nadležna za obrazovanje.

Odjeljak A. Unutrašnji nadzor

Član 150.

(Predmet nadzora, obaveza provođenja)

(1) Unutrašnji nadzor nad zakonitošću rada, stručnim radom i kvalitetom pružanja socijalnih usluga provodi ustanova socijalne zaštite.

(2) Udruženje, vjerska zajednica i drugo pravno lice koja obavlja djelatnost socijalne zaštite provodi unutrašnji nadzor nad radom svojih organizacijskih jedinica i radnika koji pružaju socijalne usluge.

(3) Ustanova socijalne zaštite, udruženje, vjerska zajednica i drugo pravno lice koje obavlja djelatnost socijalne zaštite za najviše 20 korisnika nije dužno provoditi unutrašnji nadzor.

Član 151.

(Unutrašnji nadzor)

(1) Unutrašnji nadzor provodi se na osnovu općeg akta ustanove odnosno udruženja, vjerske zajednice i drugog pravnog lica koje obavlja djelatnost socijalne zaštite i godišnjeg plana i programa provođenja unutrašnjeg nadzora.

(2) Godišnji plan i program provođenja unutrašnjeg nadzora pružalac socijalnih usluga iz stava (1) ovoga člana dužan je izraditi najkasnije do 31. decembra tekuće godine za sljedeću godinu.

Odjeljak B. Inspekcijski nadzor

Član 152.

(Predmet nadzora)

(1) Inspekcijski nadzor provodi se nad primjenom i izvršavanjem ovoga Zakona, drugih propisa te općih i pojedinačnih akata, nad radom Centra, ustanove socijalne zaštite, te drugog pravnog lica ili fizičkog lica koja obavljaju djelatnost socijalne zaštite u skladu sa ovime Zakonom i propisom kojim se uređuje hraniteljstvo.

(2) Poslove inspekcijskog nadzora provodi inspektor.

Član 153.

(Službena iskaznica inspektora)

(1) Inspektor ima službenu iskaznicu kojom dokazuju službeno svojstvo, identitet i ovlaštenja.

(2) Sadržaj i oblik službene iskaznice te način izdavanja i vođenja upisnika o izdanim službenim iskaznicama pravilnikom propisuje ministar pravosuđa, uprave i lokalne samouprave.

Član 154.

(Vrste inspekcijskog nadzora)

(1) Inspekcijski nadzor provodi se kao redovni, vanredni i kontrolni.

(2) Redovni inspekcijski nadzor provodi se u skladu sa godišnjim planom nadzora koji se donosi najkasnije do 31. decembra tekuće godine za sljedeću godinu.

(3) Vanredni inspekcijski nadzor provodi se povodom zahtjeva drugih državnih organa, prigovora pravnih i fizičkih lica ili u slučaju saznanja o nekim važnim činjenicama zbog kojih je opravdano provođenje inspekcijskog nadzora.

(4) Kontrolni inspekcijski nadzor provodi se radi kontrole izvršenja mjera naređenih rješenjem inspektora.

Član 155.

(Samostalnost inspektora)

(1) Inspektor je u obavljanju inspekcijskog nadzora samostalan te vodi postupak, donosi rješenje i poduzima mjere u okviru ovlaštenja i dužnosti utvrđenih ovim Zakonom ili drugim propisom.

(2) Niko ne smije, koristeći se službenim položajem ili na drugi način, inspektoru nalagati, sprječavati ga ili ometati u provođenju nadzora i poduzimanju mjera i radnji za koje je ovlašten.

(3) Ako se inspekcijski nadzor provodi na zahtjev organa i drugih zainteresovanih pravnih ili fizičkih lica, inspektor je dužan izvijestiti podnosioca zahtjeva o utvrđenom činjeničnom stanju te o poduzetim mjerama, osim u slučaju anonimne predstavke.

Član 156.

(Pružanje potrebne dokumentacije)

(1) Inspektor koji provodi inspekcijski nadzor ima pravo u svako doba bez prethodne najave i bez dopuštenja direktora ili drugog odgovornog lica ulaziti u prostorije i prostore ustanove socijalne zaštite i drugog pravnog lica.

(2) Prilikom provođenja inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo pregledati objekte i druge poslovne i stambene prostore, dokumentaciju, robu i druge stvari zatečene kod pružaoca usluga, poslovne spise, saslušati korisnike, radnike i druga lica koja zatekne, pregledati isprave na osnovu kojih se može utvrditi identitet lica (lična karta, pasoš i sl.) i obavljati druge radnje u skladu sa svrhom inspekcijskog nadzora.

(3) Direktor ili drugo odgovorno lice u ustanovi socijalne zaštite dužno je inspektoru osigurati nesmetano obavljanje inspekcijskog nadzora i staviti mu na raspolaganje sva sredstva i potrebnu dokumentaciju.

Član 157.

(Izuzimanje predmeta i dokumentacije)

Inspektor tokom inspekcijskog nadzora, zbog mogućeg prikrivanja dokaza, ima pravo privremeno izuzeti predmete i izvornu dokumentaciju, uz potvrdu.

Član 158.

(Tajnost podataka)

(1) Prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora inspektor je dužan postupati tako da ne ugrozi čuvanje državne i službene, odnosno profesionalne tajne.

(2) Odgovorna lica dužna su upoznati inspektora s podacima koji se u skladu sa općim aktima pružaoca usluge smatraju tajnom.

(3) Inspektor je dužan kao službenu tajnu čuvati dokumentaciju i podatke koji su u vezi sa inspekcijskim nadzorom, kao i identitet podnosioca podneska povodom kojeg je proveden inspekcijski nadzor, ako on to zatraži.

(4) Dokumentaciju i podatke iz stava (1) i (2) ovoga člana inspektor može dati samo sudovima, organima državne uprave i drugim državnim organima, na njihov obrazloženi pisani zahtjev, u postupcima iz njihove nadležnosti.

Član 159.

(Dužnosti inspektora)

(1) U obavljanju inspekcijskih poslova inspektor je dužan:

a) zabraniti provođenje pojedinih mjera i radnji koje su protivne zakonu ili drugom propisu;

b) zabraniti rad ustanovi socijalne zaštite ili drugom pružaocu socijalnih usluga ako:

- više ne ispunjava uslove za pružanje socijalnih usluga;

- ne postupi po prethodnom rješenju inspektora kojim su naložene mjere;

- načinom pružanja usluga ugrožava zdravlje i sigurnost korisnika.

c) zabraniti pravnom licu pružanje socijalnih usluga, ako ih obavlja bez rješenja o ispunjavanju minimalnih uslova za pružanje socijalnih usluga propisanih ovim Zakonom;

d) naložiti otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u određenom roku te poduzimati druge mjere za koje

je ovlašten ovim Zakonom i drugim propisima;

e) naložiti provođenje postupka utvrđivanja odgovornosti odgovornog lica u ustanovama socijalne

zaštite ili kod drugih pružaoca socijalnih usluga;

f) naložiti i druge mjere u skladu sa zakonom.

(2) O zabrani pružanja određene socijalne usluge ustanovi socijalne zaštite ili pružaocu socijalnih usluga iz stava (1) ovoga člana inspektor je dužan izvijestiti Ministarstvo i Centar.

(3) Ustanova socijalne zaštite i pružalac socijalnih usluga dužni su postupiti po naloženim mjerama inspektora iz stava (1) ovoga člana.

(4) Ako ustanova socijalne zaštite i pružalaca socijalnih usluga ne postupe po rješenju inspektora u roku koji je određen rješenjem, rješenje će se izvršiti primjenom mjerodavnih odredaba o prisilnom izvršenju nenovčanih obaveza prema propisu kojim se uređuje upravni postupak.

(5) Ako inspektor prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora utvrdi nepravilnosti odnosno povrede propisa, a nije ovlašten izravno postupati, dužan je izvijestiti nadležnog organa o uočenim nepravilnostima odnosno povredama propisa te tražiti pokretanje postupka i poduzimanje propisanih mjera.

(6) Protiv rješenja inspektora može se izjaviti žalba. Žalba se izjavljuje ministru u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Član 160.

(Usmeno upozorenje)

(1) Ako inspektor utvrdi da se u radu javljaju manje nepravilnosti koje ne utiču bitno na pružanje usluge odnosno zakonitost poslovanja, usmeno će upozoriti odgovorno lice u pravnom licu koja pruža socijalne usluge na nepravilnosti i na njihove posljedice te odrediti rok za njihovo uklanjanje, a sadržaj usmenog upozorenja i rok za otklanjanje nepravilnosti navesti u zapisniku o obavljenom inspekcijskom nadzoru.

(2) Ako nepravilnosti iz stava (1) ovoga člana ne budu otklonjene u ostavljenom roku, inspektor će rješenjem naložiti mjere u skladu sa zakonom.

Član 161.

(Zapisnik)

(1) O obavljenom inspekcijskom nadzoru inspektor je dužan sastaviti zapisnik.

(2) Primjer zapisnika inspektor uručuje direktoru ili drugom ovlaštenom zastupniku u pravnom licu te fizičkom licu nad čijim se radom provodi inspekcijski nadzor.

Član 162.

(Pokretanje odgovarajućeg postupka)

(1) Ako prilikom obavljanja inspekcijskog nadzora inspektor posumnja da je povredom propisa učinjen prekršaj ili krivično djelo obavezan je, uz rješenje bez odgađanja, a najkasnije u roku od 15 dana završetka inspekcijskog nadzora, zajedno s utvrđenim činjenicama koje su odlučujuće za poduzimanje mjera, podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog, odnosno prijavu za pokretanje krivičnog postupka.

(2) Organ kojem je podnesen zahtjev, odnosno prijava iz stava (1) ovoga člana obavezan je o ishodu postupka obavijestiti Ministarstvo.

Član 163.

(Knjiga evidencije o izvršenim nadzorima)

O obavljenom inspekcijskom nadzoru i poduzetim mjerama inspektor vodi Knjigu evidencije o izvršenom inspekcijskom nadzoru, čiji sadržaj, oblik i način vođenja pravilnikom propisuje mjerodavni ministar.

POGLAVLJE XIII. - KRIVIČNE ODREDBE

Član 164.

(Ometanje inspektora u radu)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ustanova socijalne zaštite ako direktor ili drugo odgovorno lice u pravnom licu inspektor ne osigura neometano obavljanje inspeksijskog nadzora i ne stavi mu na raspolaganje sva sredstva i potrebnu dokumentaciju iz člana 156. stava (3) ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 KM.

Član 165.

(Nepostupanje po rješenju inspektora)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje ne postupi po izrečenim mjerama inspektora iz člana 159. stava (3) ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 5.000,00 KM.

Član 166.

(Novčana kazna za ustanovu socijalne zaštite)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 KM kaznit će se ustanova socijalne zaštite i drugi pružalac socijalnih usluga ako:

- a) odbije primiti na smještaj korisnika kojega uputi Centar, bez valjanog razloga (član 71. stav (7));
- b) ne zatraži saglasnost Ministarstva na utvrđene cijene smještaja (član 89. stav (2));
- c) započne s radom prije nego što nadležni organ utvrdi da su ispunjeni propisani uslovi za početak rada, odnosno prije izdavanje rješenja u skladu sa odredbama ovoga Zakona (član 109.);
- d) ne vodi na propisani način evidenciju i dokumentaciju o korisniku, vrstama usluga i drugim pitanjima u skladu sa ovim Zakonom ili ako o tome ne dostavlja propisani izvještaj (član 116. stav (1));
- e) pruža usluge smještaja i poslije donošenja akta o prestanku rada odnosno pružanja socijalnih usluga (član 119. stav (1));
- f) ne zatraži saglasnost na akt o prestanku rada ustanove, odnosno pružanja socijalnih usluga drugih pružaoca od strane Ministarstva (član 119. stav (2));

g) ne koristi namjenski osigurana i doznačena sredstva (član 148. St. (2) i (3))

h) na propisan način ne uspostavi registar subvencija i donacija ili isti ne bude vodila na način utvrđen

ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu istog (član 148. stav (5));

i) ne donese pravovremeno opći akt o provedbi unutrašnjeg nadzora i godišnji plan i program provođenja (član 151.);

j) ne ispunjava minimalne uslove koje je ispunjavao u momentu dobivanja rješenja ili obavlja djelatnost protivno rješenju o ispunjavanju uslova (član 106. stav (1) i član 109. st. (4));

k) u rokovima i na način utvrđen ovim Zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu njega

ne bude donijela svoje opće akte i interne akte, odnosno ne bude uskladila svoju djelatnost (član 170.).

(3) Za prekršaj iz stava (1) ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 od 5.000,00 KM.

Član 167.

(Novčana kazna za Centar)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 do 10.000,00 KM kaznit će se Centar za prekršaj ako:
a) korisniku, protivno odredbama ovoga Zakona, uskrati ili ograniči pravo koje mu pripada ili

korisniku omogućiti korištenje prava iz člana koje mu ne pripada po ovom Zakonu ili mu ne

pripadaju u tom obimu (čl. 54., čl. 77., čl. 80. i 81., čl. 82., čl. 83., čl. 84. i čl. 90. i 91.);

b) smjesti korisnika u ustanovu socijalne zaštite bez saglasnosti Ministarstva (član 90. stav (9)),

c) smjesti korisnika u ustanovu socijalne zaštite bez saglasnosti Ministarstva (član 91. stav (4)),

d) ne izradi individualni plan zaštite korisnika socijalnih usluga (član 96.);

e) ne zatraži povrat sredstava isplaćenih suprotno ovom Zakonu (član 105.);

f) ne vodi propisanu evidenciju o korisnicima i pruženim uslugama (član 116. stav (1.)),

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u Centru ili odgovorno lice u jedinici lokalne samouprave odnosno službi nadležnoj za oblast socijalne zaštite novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 od 5.000,00 KM.

(3) Novčanom kaznom od 100,00 do 500,00 KM kaznit će se za prekršaj korisnik prava ako ne prijavi promjenu koja je od uticaja za ostvarivanje i obim tog prava u roku od 15 dana od dana nastale promjene iz člana (član 101. stav (2)).

POGLAVLJE XIV. - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 168.

(Usklađivanje rješenja)

Za korisnike koji su ostvarivali prava iz socijalne zaštite po propisima koji su se primjenjivali do stupanja na snagu ovog zakona, nadležni organi iz člana 93. stav (1) ovoga Zakona će u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona, po službenoj dužnosti izvršiti usklađivanje rješenja po odredbama ovog zakona.

Član 169.

(Rokovi za donošenje podzakonskih propisa)

(1) Ministar će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti propis iz člana 56. stav (2) ovoga Zakona kojim će se propisati sastav i način rada komisije za utvrđivanje nesposobnosti za rad i privređivanje.

(2) Ministar će uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra obrazovanja, nauke, kulture i sporta, u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti propis iz člana 76. stav (2) ovoga Zakona kojim će se propisati postupak, sastav i način rada stručnog organa, te kriterije i smjernice za procjenu, praćenje i upućivanja djece s teškoćama u razvoju ili invaliditetom.

(3) Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti propis iz člana 92. stav (2) ovoga Zakona kojim će se propisati sudjelovanje korisnika i obaveznika izdržavanja u plaćanju troškova smještaja za korisnika.

(4) Ministar će u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti propis iz člana 106. stav (2) ovoga Zakona kojim će se propisati minimalni uslovi za rad i pružanje socijalnih usluga za ustanove socijalne zaštite i druge pružaoce socijalnih usluga.

(5) Ministar će u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti propis iz člana 106. stav (3) ovoga Zakona kojim će se propisati minimalni uslovi za rad i pružanje socijalnih usluga u pogledu zdravstvene zaštite i zdravstvene njege.

(6) Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti propis o primjeni ovoga Zakona.

(7) Ministar će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti propis iz člana 116.

stav (2) ovoga Zakona kojim će se propisati način vođenja evidencija o korisnicima prava i pruženim uslugama, te dostava izvještaja.

(8) Ministar će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti propis iz člana 117.

stav (2) ovoga Zakona kojim će se propisati sadržaj registra o upisu ustanova socijalne zaštite u isti.

(9) Ministar će uz prethodno pribavljeno mišljenje ministra finansija, u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, donijeti propis iz člana 148. stav (6) kojim će propisati sadržaj i način vođenja registra, prikupljanja donatorskih sredstava i njihov utrošak.

Člana 170.

(Usklađivanje registracije i općih akata)

Ustanove socijalne zaštite dužne su svoju registraciju, opće i interne akte, te druga pitanja vezana za svoj naziv i djelatnost uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Član 171.

(Primjena ranije važećih propisa)

Do donošenja propisa iz člana 170. i 171. ovoga Zakona primjenjivat će se propisi i opći akti iz oblasti socijalne zaštite koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Član 172.

(Prestanak primjene važenja Zakona)

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje primjena Zakona o socijalnoj zaštiti („Službene novine HNK“, br. 3/05, 1/16, 3/20 i 11/21).

Član 173.

(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona", a primjenjivat će se od 1.1.2023. godine.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Hercegovačko-neretvanski kanton
S K U P Š T I N A

Broj:
Mostar,

Predsjedavajući
Šerif Špago, v.r.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE OVOGA ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovoga zakona sadržan je u odredbama člana 15. tačka j), člana 16. tačka e) i člana 39. tačka f) Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona („Službene novine HNK“, broj: 2/98, 3/98, 4/00 i 7/04).

Prema odredbi člana 15. Ustava HNK, Kanton ima sva ovlaštenja koje nisu Ustavom Federacije izričito povjerena federalnoj vlasti ili koja nisu Ustavom Federacije utvrđena kao zajednička ovlaštenja Federacije i Kantona, a posebno, pored navedenog i za „j) provođenje socijalne politike i uspostavu službi socijalne zaštite.“

Odredbom člana 16. Ustava je propisano da u skladu sa Ustavom Federacije, Kanton i Federacija odgovorni i za: „e) socijalnu politiku“.

Članom 39. tačka f) Ustava je propisano da Skupština „donosi zakone i ostale propise za izvršavanje djelokruga Kantona.“

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOGA ZAKONA

Razlog za izradu Zakona o socijalnoj zaštiti nalazi se u obavezi realiziranja Zaključka Skupštine Hercegovačko-neretvanskog kantona, broj: 02-01-046/20 od 22.05.2020. godine, kojim su zaduženi Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite HNK i Vlada HNK da izrade novi Zakon o socijalnoj zaštiti.

Pored navedenog, ističemo da su od strane Federalnog ministarstva rada i socijalne politike pokrenute aktivnosti radi provođenja reforme socijalne zaštite u Federaciji BiH, koje se zasnivaju i na potrebi usklađivanja pravnih propisa i praksi s međunarodnim standardima i dobrim praksama u cilju unapređenja kvalitete života i socijalne inkluzije, kvalitete i raznovrsnosti socijalnih servisa pod jednakim uslovima za sve građane.

Naime, važeći Zakon o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom obuhvaća više odvojenih oblasti: socijalnu zaštitu, zaštitu civilnih žrtava rata, zaštitu lica sa invaliditetom i zaštitu porodice sa djecom (socijalne usluge u Zakonu regulisane su kroz pravo na smještaj u ustanovu socijalne zaštite, pravo na smještaj u drugu porodicu, pravo na usluge socijalnog i drugog stručnog rada, pravo na kućnu njegu i pomoć u kući), nejasno je koncipiran i komplikovan za primjenu u praksi, a posebno imajući u vidu da su i kantoni donijele svoje propise kojima se regulše oblast socijalne zaštite, slijedom čega se da zaključiti da važeći zakonski okviri iz ove oblasti ne sadrže jasnu definiciju socijalnih usluga, niti značaj koji te usluge imaju u zadovoljavanju potreba pojedinaca, porodice, društvenih grupa, a time i lokalne zajednice u cjelini. Slijedom navedenog, a i činjenicu da je oblast socijalne politike u zajedničkoj nadležnosti federalne vlasti i kantona, što znači prije svega obavezu usklađivanja federalnih zakona s međunarodnim standardima, prvi korak u okviru navedenog, bio je usvajanje Zakona o

hraniteljstvu kojim je sustavno uređena usluga hraniteljstva u F BiH, a kao naredni korak Federalnog ministarstva je pristup izradi Prednacrtu Zakona o socijalnim uslugama i pripremom Pravilnika o minimalnim uslovima za rad i pružanje socijalnih usluga u Federaciji BiH, koji je predviđen kao podzakonski akt uz predmetni zakon. Napominjemo da od donošenja zaključka Skupštine HNK, kojim je traženo od Federalnog ministarstva da u izradi propisa iz ove oblasti sudjeluje i predstavnik Ministarstva rada i socijalne zaštite, u izradi ovog prednacrtu Zakona i Pravilnika sudjelovala i predstavnica Ministarstva.

Stoga je, a imajući u vidu navedeno kao i dosadašnju primjenu odredaba Zakona o socijalnoj zaštiti („Službene novine HNK“, broj: 3/05, 1/16 i 3/20) i Pravilnika o ocjenjivanju sposobnosti i razvrstavanju djece ometene u fizičkom ili psihičkom razvoju („Službene novine HNK“, br. 4/16), te primjedbe iznijete od strane roditelja djece s teškoćama u razvoju na način i postupak donošenja nalaza i mišljenja, a na osnovu kojih su centri za socijalni rad, odnosno nadležne općinske službe donosile rješenje kojima se, pored kategorizacije djece u skladu sa navedenim Pravilnikom, davala i preporuka za njegov odgoj i obrazovanje i osposobljavanje za život i rad, uz obrazloženje da se nalaz i mišljenje ne može donijeti na prvom i jedinom pregledu djeteta s teškoćama u razvoju, bez dugotrajnijeg praćenja djeteta, procjene i koordinacije procjene i da se ta procjena treba vršiti u odgovarajućim prostorijama prilagođenim za tu djecu od strane stručnog organa formiranog za tu namjenu, rezultiralo izradom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, kojega je Skupština donijela na sjednici održanoj 23.12.2021. godine (“Službene novine HNK”, broj: 11/21) i donošenjem Pravilnika o o procjeni, praćenju i upućivanju djece s teškoćama u razvoju ili invaliditetom, od strane ministra zdravstva, rada i socijalne zaštite uz pribavljenu saglasnost ministra obrazovanaj, znanosti, kulture i sporta.

Postupajući po zaduženju iz navedenog Zaključka, ministar zdravstva, rada i socijalne zaštite je rješenjem imenovao komisiju za izradu Zakona o socijalnoj zaštiti u formi prednacrtu, u čijem sastavu pored predstavnika ovoga Ministarstva su i predstavnici centara za socijalni rad.

Komisija je analizirajući složenost problematike oblasti socijalne zaštite, primjenu važećeg Zakona o socijalnoj zaštiti u praksi, potrebe uključivanja i omogućavanja drugim pravnim licima u pružanju socijalnih usluga, obaveze usklađivanja sistema procjene djece s teškoćama u razvoju ili invaliditetom sa Međunarodnom klasifikacijom zdravlja, invaliditeta i funkcioniranja (MKF), zauzelo stav da se ovim zakonom trebaju urediti i pitanje vrste socijalnih usluga i njihovog ostvarivanja, proširiti krug korisnika socijalnih usluga i prava iz socijalne zaštite, pružaoca socijalnih usluga, načela socijalne zaštite, finansiranja prava, te nadzora nad primjenom ovoga Zakona.

III. OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

POGLAVLJE I. - OSNOVNE ODREDBE

U članku 1. Zakona definiran je predmet Zakona, te se navodi da se ovim Zakonom uređuje djelatnost, načela, korisnici prava iz socijalne zaštite, socijalne usluge i prava iz socijalne zaštite, iznosi novčanih i drugih davanja kao i uslovi i postupak ostvarivanja prava iz socijalne zaštite,

osnivanje i rad ustanova socijalne zaštite, finansiranje prava iz socijalne zaštite, nadzor nad primjenom zakona, prekršajne odredbe i druga pitanja značajna za djelatnost socijalne zaštite i ostvarivanje prava u HNK.

Članom 2. utvrđena je primjena Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom na pitanja koja nisu uređena ovim Zakonom, a članom 3. regulisano je rodno značenje izraza korištenih u Zakonu.

Članom 4. Zakona propisano je jednaka primjena odredbi Zakona i na bračnu i na vanbračnu zajednicu, dok je članom 5. definisano koja lica i pod kojim uslovima mogu ostvariti prava utvrđena ovim Zakonom.

POGLAVLJE II. – SOCIJALNA ZAŠTITA

Članom 6. definisan je pojam djelatnosti socijalne zaštite, te se ističe da je njen cilj pružanje pomoći socijalno ugroženim licima, licima u nepovoljnim ličnim ili porodičnim okolnostima, koja uključuje prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku samcu, porodici i skupinama, u svrhu unapređenja kvalitete života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključivanja u društvo, dok je članom 7. definisano ko i pod kojim uslovima obavlja djelatnost socijalne zaštite.

Članom 8. definisano je kada se smatra da lice može samo sebe izdržavati, a članom 9. definisano je značenje izraza korištenih u Zakonu kao što su: dijete, individualni plan zaštite korisnika, organi

starateljstva, međusektorska saradnja, osnovne životne potrebe, domaćinstvo, samohrani roditelj, jednoroditeljska porodica, pojedinac, vanbračna zajednica, lice sa invaliditetom, dijete s teškoćama u razvoju, porodica, starije lice, lice potpuno nesposobno za rad, beskućnik, imovinsko stanje, prihod, imovina, pružalac, primalac socijalnih usluga, socijalne usluge, stanje socijalne potrebe, krizna situacija i značenje izraza ustanova.

Član 10. Zakona definiše primjenu odredbi Zakona o upravnom postupku kod ostvarivanja socijalnih usluga i prava po ovom zakonu.

POGLAVLJE III. - NAČELA SOCIJALNE ZAŠTITE

U poglavlju III Zakona od člana 11. do člana 24. regulisana su načela socijalne zaštite koja trebaju biti ostvarena pri ostvarivanju socijalnih prava i usluga. U ovom poglavlju su pojedinačno definisana i obrazložena sljedeća načela: načelo supsidijarnosti, načelo socijalne pravičnosti, načelo slobode izbora, načelo dostupnosti, načelo individualizacije, načelo uključenosti korisnika u zajednicu, načelo pravodobnosti, načelo poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika, načelo zabrane diskriminacije, načelo informiranosti o pravima i uslugama, načelo sudjelovanja u donošenju odluka, načelo tajnosti i zaštite ličnih podataka, načelo poštivanja privatnosti i načelo podnošenja pritužbe.

POGLAVLJE IV. - KORISNICI SOCIJALNIH USLUGA

Članom 25. zakona definisano je ko su korisnici socijalnih usluga, te su kao korisnici određeni državljani Bosne i Hercegovine sa prebivalištem na teritoriji Federacije, koji se nalaze u stanju potrebe, podijeljeni kao djeca i to: djeca bez roditeljskog staranja, odgojno zanemarena djeca, odgojno zapuštena djeca, djeca u sukobu sa zakonom, djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama, djeca s teškoćama u razvoju ili invaliditetom, djeca žrtve porodičnog i drugog nasilja, djeca žrtve trgovine ljudima, djeca žrtve zloupotrebe psiho-aktivnih sredstava i drugih oblika ovisnosti, djeca sa društveno negativnim ponašanjem, djeca bez pratnje, djeca kojoj je zbog posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite i punoljetna lica i to: lica sa invaliditetom, starija lica, lica sa društveno negativnim ponašanjem, žrtve porodičnog i drugog nasilja, žrtve trgovine ljudima, lica ovisna o psiho-aktivnim sredstvima i drugim oblicima ovisnosti, samohrani roditelj, beskućnici, lica kojem je zbog posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite. Istim članom je regulisano na koji način strani državljani i lica bez državljanstva mogu ostvariti socijalne usluge utvrđene ovim zakonom, te je dato ovlaštenje kantonima da svojim propisima mogu proširiti krug korisnika socijalnih usluga.

Članom 26. i 27. Zakona date su definicije korisnika socijalnih usluga iz člana 25. Zakona.

POGLAVLJE V. - SOCIJALNE USLUGE

Članom 28. regulisan je način organizovanje i pružanja socijalnih usluga, a članom 29. definisane su grupe socijalnih usluga. Shodno ovom članu socijalne usluge dijele se na sljedeće grupe: Prva socijalna usluga, usluge podrške u zajednici, usluge institucionalne zaštite, usluge podrške i savjetovanja i porodične medijacije.

Članom 30. regulisana je prva socijalna usluga koja obuhvaća informisanje korisnika o mogućim socijalnim uslugama i pružaocima socijalnih usluga, pomoć korisniku pri utvrđivanju njegovih potreba, početnu procjenu mogućnosti korisnika, te podršku i pomoć pri izboru prava u sistemu socijalne zaštite. Istim članom definisano je da prvu socijalnu ulugu pružaju stručni radnici centra za socijalni rad.

Članom 31. regulisane su usluge podrške u zajednici i to: dnevni boravak, pomoć u kući i stanovanje u zajednici uz podršku.

Članom 32. regulisana je usluga dnevni boravak koja podrazumijeva socijalnu uslugu namjenjenu korisnicima kojima je potrebna pomoć, nadzor ili organizovani oblik boravka samo za određeni broj sati dnevno i zakonom je regulisano da obuhvaća cjelodnevni, poludnevni i povremeni boravak pet dana u sedmici u kom vremenu se osigurava zadovoljavanje životnih potreba korisnika pružanjem usluga prehrane, održavanja higijene, brige o zdravlju, čuvanja, odgoja, njege, radnih aktivnosti, psiho-socijalne rehabilitacije, organizovanja slobodnog vremena, organizovanja prijevoza u zavisnosti od utvrđenih potreba i izbora korisnika.

Članom 33. Zakona regulisane su usluge dnevnog boravka u odnosu na kategoriju korisnika i to kao: usluga dnevnog boravka za djecu s teškoćama u razvoju ili invaliditetom; usluga dnevnog

boravka za djecu u sukobu sa zakonom i usluga dnevnog boravka za starije i nemoćno lice i lice sa invaliditetom, dok su članom 34. i 35. Zakona regulisani korisnici usluge dnevnog boravka i pružatelji usluge dnevnog boravka.

Članom 36. Zakona regulisana je usluga pomoći u kući koja prema odredbama ovog zakona predstavlja stručnu i drugu podršku licima koja imaju osigurane stambene i druge životne uslove u svom okruženju gdje žive, a zbog starosti, invalidnosti ili hronične bolesti ne mogu brinuti o sebi, niti im članovi porodice mogu ili nisu u mogućnosti pružiti potrebnu podršku, sa ciljem zadovoljenja osnovnih životnih potreba i unapređenja kvaliteta života korisnika. Navedena usluga podrazumjeva: stručnu podršku u kući, organizovanje prehrane, obavljanje kućnih poslova, održavanje lične higijene, obavljanje poslova u zajednici, zadovoljavanje drugih svakodnevnih potreba, dok je članom 37. i 38. Zakona regulisano ko može biti korisnik navedene usluge i ko su pružaoci usluge.

Članom 39. regulisana je usluga stanovanje u zajednici uz podršku kao poseban oblik smještaja i usluge podrške gdje najviše do pet lica borave zajedno u jednoj stambenoj jedinici, tokom 24. sata dnevno, uz organizovanu stalnu, svakodnevnu ili povremenu stručnu podršku, pomoć i nadzor u svrhu zadovoljavanja osnovnih i drugih životnih potreba te socijalnih, radnih, kulturnih, rekreacijskih i drugih životnih potreba.

Članom 40. definisan je način na koji se ova usluga dijeli u odnosu na intezitet podrške koja je korisniku potrebna, te je definisano da ova usluga obuhvaća sveobuhvatnu podršku, svakodnevnu intenzivnu podršku i svakodnevnu kratkotrajnu podršku te šta podrazumijeva, dok su članom 41. i 42. regulisani korisnici i pružaoci ove usluge.

Član 43. Zakona reguliše uslugu institucionalne zaštite kao socijalnu uslugu koja podrazumijeva smještaj i obradu korisnika u zavodu ili domu, drugoj porodici (hraniteljstvu), porodičnom modelu brige, prihvatilištu sigurnoj kući ili drugom organizovanom obliku stanovanja, koji korisniku nadoknađuje, dopunjava ili osigurava funkciju doma ili vlastite porodice. Shodno odredbama ovog zakona, ova usluga u zavisnosti od potreba korisnika obuhvaća: osnovnu zaštitu, socijalnu zaštitu, odgoj i obrazovanje i zdravstvenu zaštitu.

Članom 44. Zakona regulisana je usluga institucionalne zaštite djeteta, a članom 45. regulisane su usluge institucionalne zaštite u odnosu na kategoriju korisnika, gdje se kao kategorije kojima se može pružati usluga institucionalne zaštite navode: djeca bez roditeljskog staranja i samohrani roditeli s djetetom dobi do godinu dana; djeca s teškoćama u razvoju ili invaliditetom; djeca s poremećajima u ponašanju; odrasla lica sa invaliditetom; starija lica; žrtve porodičnog drugog nasilja i lica ovisne o psihoaktivnim sredstvima i drugim oblicima ovisnosti.

Članom 46. Zakona regulisani su oblici usluge institucionalne zaštite u odnosu na potrebu korisnika koje se osiguravaju kao: standardna; standardna uz intenzivnu ili dodatnu podršku; hitna; povremena i druga vrsta institucionalne zaštite, a članom 47. regulisano je ko može biti pružalac usluge institucionalne zaštite.

Članom 48. Zakona regulisana je usluga podrške, savjetovanja i porodične medijacije kao socijalna usluga koja podrazumijeva usluge podrške i savjetovanja koje pružaju pojedincu kome je potrebna

pomoć pri savladavanju poteškoća te stvaranju uslova za očuvanje i razvoj stečenih ili preostalih sposobnosti. Usluge podrške i savjetovanja pojedincu pružaju se radi preovladavanja poteškoća u vezi sa bolesti, starosti, smrti člana porodice, invalidnosti, teškoćama u razvoju, uključivanja u svakodnevni život nakon boravka u ustanovi ili kod drugog pružaoca socijalnih usluga, zdravstvenoj ustanoviti kao i u drugim kriznim situacijama, dok je članom 49. i 50. regulisano ko su korisnici i pružaoci navedene usluge.

POGLAVLJE VI. - PRAVA IZ SOCIJALNE ZAŠTITE

Članom 51. Zakona regulisana su prava iz socijalne zaštite, gdje se kao ista navode: novčana i druga materijalna pomoć; smještaj u ustanovu socijalne zaštite; osposobljavanje za život i rad; smještaj u hraniteljsku porodicu; naknada do zaposlenja; naknada troškova sahrane; naknada za redovno studiranje; zdravstveno osiguranje; smještaj u dnevni boravak za djecu s teškoćama u razvoju ili invaliditetom i pomoć u kući.

Članom 52. Zakona definisan je pojam ukupnog prihoda i imovine domaćinstva, te koji se prihodi ne uzimaju u obzir u postupku ostvarivanja prava na stalnu novčanu pomoć, dok je članom 53. definisan način obračuna ukupnog mjesečnog prihoda članova zajedničkog domaćinstva.

Članom 54. i 55. Zakona definišu se vrste pomoći koje dijele na stalnu novčanu pomoć i druge materijalne pomoći, korisnici prava na novčanu pomoć, te nadležnost organa kod kojih s ostvaruju navedeno pravo.

Članom 56. regulisan je način osnivanja, nadležnost liječničke komisije, na način da se istim propisuje da liječnička komisija osniva Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite, te da će ministar donijeti pravilnik kojim će regulisati postupak, sastav i način rada komisije, te način i postupak ocjenjivanja nesposobnosti za rad.

Članom 57. regulisana je osnovica za utvrđivanje stalne novčane pomoći i drugih materijalnih pomoći pri čemu se navodi da je osnovica prosječna mjesečna neto plaća ostvarena u prethodnoj godini u Federaciji BiH, dok je članom 58. i 59. regulisano ko može ostvariti navedeno pravo i koji su prihodi dovoljni korisniku za izdržavanje, a članom 60. regulisano je na koji se način Vlada utvrđuje iznos stalne novčane pomoći.

Članom 61. regulisana je primjena Porodičnog zakona F BiH kod utvrđivanja obaveze izdržavanja od strane zakonskih obaveznika izdržavanja.

U članu 62. regulisana su ograničenja za ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć, dok je u članu 63. Zakona regulisano kada se stalna novčana pomoć može odobriti i u naturi.

Članom 64. regulisana je obaveza korisnika da prijavi promjenu okolnosti koje utiču na dalje ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć, ali i obaveza Centra da vrši preispitivanje uslova za korištenje prava, dok su članom 65. definisani povoljniji uslovii za ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć.

Članom od 66. do 70. regulisane su druge materijalne pomoći koje se dijele na jednokratnu, izuzetnu i drugu materijalnu pomoć, te način ostvarivanja i visina istih.

Član 71. reguliše smještaj kao socijalnu uslugu koja može obuhvatiti uslugu stanovanja, prehrane, njege, brige o zdravlju, socijalnog rada, psihosocijalne rehabilitacije, fizikalne terapije, radne terapije, radnih aktivnosti, aktivnog provođenja vremena, odgoja i obrazovanja, ovisno o utvrđenim potrebama i izboru korisnika i isti se može priznati kao privremeni ili dugotrajni koji su regulisani članom 72. i 73. Zakona.

Članom 75. regulisano je ostvarivanje prava na osposobljavanje za život i rad kao pravo koje se osigurava djeci s teškoćama u razvoju ili invaliditetom prouzrokovanim povredom ili bolešću najkasnije do 15 godine života kroz osnovno školovanje u redovnim ili školama specijalnog tipa koje pružaju i uslugu smještaja, te djeci do navršenih 18. godina života, ukoliko zbog teškoća u razvoju ili invaliditeta nisu bila u stanju završiti osnovno školovanje i osposobljavanje za život i rad u predviđenom roku.

Članom 76. regulisan je postupak, sastav i način rada stručnog organa koje daje nalaz i mišljenje o procjeni, praćenju i upućivanju djece s teškoćama u razvoju ili invaliditetom, dok su članom 77. regulisani troškovi osposobljavanja za život i rad.

Članom 78., 79. i 80. regulisana je primjena Zakona o hraniteljstvu u u Federaciji Bosne i Hercegovine

Članom 81. do 88. su pojedinačno regulisana prava: na naknadu za čekanje na zaposlenje; na naknadu za troškove sahrane; na novčanu naknadu za redovno studiranje; na zdravstveno osiguranje; na usluge dnevnog boravka za djecu s poteškoćama u razvoju ili invaliditetom; na pomoć u kući; pružaoci usluga; korisnici i način ostvarivanja prava i mogućnost proširenja korisnika i prava iz socijalne zaštite.

POGLAVLJE VII. - CIJENA USLUGA SMJEŠTAJA I SUDJELOVANJE U PLAĆANJU

U ovom poglavlju regulisano je kako se utvrđuje cijena usluga smještaja, koje su obaveze korisnika smještaja i obaveznika izdržavanja odraslog lica, ko su obaveznici izdržavanja djeteta, te pitanje sudjelovanja korisnika u plaćanju cijena usluga i način plaćanja usluga koji će se propisati podzakonskim aktom kojega donosi ministar.

POGLAVLJE VIII. - POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA

U ovom poglavlju regulisano je ko je nadležan za rješavanje u prvom i dugom stepenu o pravima uvrđenim ovim Zakonom kao i način pokretanja postupka za ostvarivanje prava. Članom 95. regulisana je dužnost korisnika da daje tačne i istinite lične podatke, podatke o svom prihodu i imovini, podatke o obaveznicima izdržavanja, kao i drugim okolnostima o kojima ovisi priznavanje nekog od prava utvrđenih ovim Zakonom, dok je članom 96. regulisana dužnost Centra za izradu individualnog plana zaštite za korisnike u postupku priznavanja prava.

POGLAVLJE IX. - OSNIVANJE, UPRAVLJANJE I RAD USTANOVA SOCIJALNE ZAŠTITE I PRUŽAOCA SOCIJALNIH USLUGA

Ovo poglavlje, od člana 106. do 109., reguliše potrebne uslove za rad i pružanje socijalnih usluga, osnivače ustanova socijalne zaštite. Nadležnost komisije imenovane od strane Ministarstva za utvrđivanje uslova iz ovoga Zakona za osnivanje i početak rada ustanove socijalne zaštite, kao i početak pružanja socijalnih usluga od strane udruženja, fondacija, vjerskih zajednica i drugih pravnih lica i da će se za iste pravilnikom propisati način i uslovi pružanja socijalnih usluga, uslovi za početak obavljanja djelatnosti socijalne zaštite. Članom 110. do 114. regulisan je rad, prepreke za imenovanje, visina naknade te trajanje mandata upravnog odbora i direktora kao organa upravljanja ustanovama socijalne zaštite.

Članom 115. do 120. Zakona regulisan je rad ustanova socijalne zaštite, obaveza donošenja općih akata, vođenje evidencije o korisnicima i uslugama, uvjeti za osnivanje ustanova socijalne zaštite, prestanak obavljanja djelatnosti socijalne zaštite, te prestanak rada ustanova socijalne zaštite. Članom 121. navedene su ustanove socijalne zaštite, kao pružaoci socijalnih usluga, dok je članom 122. do 141. regulisana djelatnost, javna ovlaštenja, stručni poslovi, te organizacijske jedinice ustanova socijalne zaštite.

POGLAVLJE X. – UDRUŽENJA I ORGANIZACIJE

U ovom poglavlju Zakona regulisan je pojam udruženja i organizacija, način njihovog financiranja, pri čemu se sredstva za finansiranje udruženja i zavoda osiguravaju iz: članarina; donacija; legata; budžeta jedinice lokalne samouprave i drugih izvora u skladu sa propisima uz mogućnost sufinansiranja iz budžeta Kantona.

POGLAVLJE XI. - FINANSIRANJE SOCIJALNE ZAŠTITE

U ovom poglavlju od člana 145. do 148. regulisano je: izvori za finansiranje socijalne zaštite; finansiranje oblika socijalne zaštite iz budžeta Kantona i budžeta jedinica lokalne samouprave; kao i finansiranje ustanova socijalne zaštite.

POGLAVLJE XII. - NADZOR

Ovo poglavlje definiše nadzor nad primjenom i izvršavanjem ovog Zakona drugih propisa te općih i pojedinačnih akata, nadzor nad radom pružaoca usluga, vrste nadzora (redovni, vanredni i kontrolni inspeksijski nadzor). Članom 155. do 163. regulisana su samostalnost, ovlaštenja inspektora, njegova prava i dužnosti prilikom vršenja inspeksijskog nadzora, poduzimanje inspeksijskih mjera i druga pitanja u vezi definiranih vrsta nadzora.

POGLAVLJE XIII. - KAZNENE ODREDBE

Ovo poglavlje uređuje prekršaj i novčane kazne u slučajevima smetnji pri obavljanju inspeksijskog nadzora, prekršaj i novčane kazne u slučajevima neizvršavanja rješenja inspektora, te šta sve predstavlja nezakonito pružanje usluga, te novčane kazne za isto, kao i novčane kazne za prekršaje Centra u slučaju ne izvršavanja svojih odgovornosti.

POGLAVLJE XIV. - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

U ovom poglavlju regulisan je status postupaka koji su započeti po odredbama ranije važećeg zakona za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite, rokovi za donošenje podzakonskih propisa usklađenih sa ovim Zakonom, obaveza usklađivanja općih akata ustanova s odredbama ovog Zakona, primjena ranije važećih propisa, prestanak primjena ranije važećeg Zakona, te stupanje na snagu zakona.

PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA

**Za korisnike prava na zdravstveno osiguranje (od polaska u osnovnu školu do 15 godina starosti)
nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u budžetu.**

Za provedbu ovoga Zakona potrebno je osigurati dodatna finansijska sredstva za nova prava u budžetu Kantona, kako slijedi:

1. Privremeni smještaj u kriznim situacijama (djeci bez nadzora roditelja/staratelja u skitnji,

prosjačenju, odrasloj osobi van mjesta prebivališta i nije u stanju brinuti se o sebi, beskućniku)

(10 korisnika x 1100 x 12 mjeseci) 132.000,00 KM,

2. Troškovi smještaja žrtve porodičnog nasilja

(7 korisnika x 1200 x 12 mjeseci) 100.800,00 KM,

3. Troškovi smještaja žrtve trgovine ljudima

(8 korisnika x 1100 x 12 mjeseci) 115.200,00 KM,

4. Smještaj za malodobne trudnice i djecu do 1.god. starosti

(6 korisnika x 1250KM x 12 mjeseci) 90.000,00 KM,

5 Pravo na novčanu naknadu za redovno studiranje

(10 korisnika x 500,00KM x 12 mjeseci) 60.000,00 KM.

UKUPNO: 498.000,00 KM

KONZULTACIJE I ZATRAŽENA MIŠLJENJA

U ovoj fazi izrade Zakona konzultacije su ostvarene jednim dijelom kroz rad Komisije za izradu navedenog zakona u čijem sastavu su pored predstavnika Ministarstva zdravstva, rada i socijalne zaštite sudjelovali i predstavnici pojedinih centara za socijalni rad s područja HNK.

Pored toga, a prije dostave Zakona u procedure usvajanja, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite je dodatno provelo konzultacije s ključnim institucijama na koja se predmetna materija odnosi. S tim u vezi, upućen je poziv gradovima/općinama s područja HNK i centrima za socijalni rad/općinskim službama nadležnim za poslove socijalne zaštite, dana 08. aprila 2022. godine za

davanje komentara i prijedloga na tekst Zakona (isti dan Prednacrt Zakona je objavljen na web stranici Ministarstva).

Naglašavamo da do 06. maja 2022. godine, kada je bio zadnji rok za dostavu komentara i prijedloga, niko od pozvanih nije dostavio komentare niti prijedloge na tekst Zakona o socijalnoj zaštiti.

Po isteku roka za dostavu komentara i prijedloga, Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite je u skladu sa odredbama Poslovnika o radu Vlade HNK ("Službene novine HNK", br. 8/04, 1/05 i 5/20) zatražilo mišljenje na Zakon od Ureda za zakonodavstvo, Ministarstvu finansija i Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave.

Ured za zakonodavstvo Vlade HNK je u svom Mišljenju, broj: 15-2-02-150-1/22 od 15.06.2022. godine, istakao da smatra kako Prednacrt Zakona o socijalnoj zaštiti može ići u daljnju proceduru uz napomenu da se predmetni materijal upotpuni mišljenjem Ministarstva finansija HNK, u vezi osiguranja potrebnih budžetskih sredstava za primjenu ovoga propisa.

Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave je u svom Mišljenju, broj: od 03-02-338/22 od 16.06.2022. godine, istaklo da je Poglavlje XII. – NADZOR, odjeljak B inspekcijski nadzor, normirano članovima 155. do 163. Prednacrt Zakona usklađeno s pravima i obavezama inspektora iz Poglavlja XIII. "Osnovne odredbe o inspekcijskom nadzoru" iz Zakona o organizaciji uprave Hercegovačko-neretvanskog kantona ("Službene novine HNK", broj: 9/09), kao i da je Poglavlje XIII. – KAZNENE ODREDBE, normirano članovima 164. do 167. Prednacrt, što se tiče propisanog minimuma i maksimuma novčane kazne za počinjenje prekršaja pravnih lica, odgovornih lica u pravnim licima i fizičkih lica, usklađeno sa rasponom novčanih kazni za počinjenje prekršaja iz člana 22. Zakona o prekršajima Federacije BiH ("Službene novine FBiH", broj: 63/14), te su mišljenja da Prednacrt zakona može ići u daljnju proceduru njegovog utvrđivanja pred Vladu HNK.

Ministarstvo finansija HNK je u svom Mišljenju, broj: 01-02-1785/22-1 od 16.06.2022. godine, istaklo da je obrazac Izjave o fiskalnoj procjeni u jednom dijelu neispravan jer nisu mogli procijeniti da li je predlagač propisa bio u prilici predvidjeti realne izvore finansiranja definiranih izdataka, te da su polazeći od činjenice da se radi o osjetljivim i važnim zakonskim rješenjima i da je isto na samom začetku proceduralnih aktivnosti, te su mišljenja da se Prednacrt Zakona može uputiti u daljnju proceduru, s tim da se navedeni nedostaci mogu otklanjati u narednim fazama proceduralnih aktivnosti.

Vlada HNK, razmatrajući Prednacrt Zakona o socijalnoj zaštiti, na sjednici održanoj dana 29.6.2022. godine, donijela je Zaključak, broj: 01-1-02-1747/22 od 29.6.2022. godine, kojim je zadužila Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite da dostavi Prednacrt Zakona o socijalnoj zaštiti na mišljenje Centrima za socijalni rad na području HNK i iste obvezala da u roku od sedam dana dostave svoja mišljenja na predmetni Zakon, kako bi ga Vlada na narednoj sjednici mogla razmatrati u formi Nacrta.

Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne zaštite je dana 6.7.2022. godine, dostavilo Nacrt Zakona o socijalnoj zaštiti svim centrima/sluzbama na području HNK na očitovanje u skladu sa Zaključkom Vlade.

U ostavljenom roku navedeni centri:

- Ustanova "Centar za socijalni rad Grada Mostara",
 - JU Centar za socijalni rad Konjic,
 - JU Centar za socijalni rad Prozor-Rama,
 - Centar za socijalni rad Čapljina
- nisu imali primjedbi na Nacrt Zakona o socijalnoj zaštiti.**

Služba nadležna za oblast socijalne zaštite općine Neum nije dostavila očitovanje u utvrđenom roku.

Služba nadležna za oblast socijalne zaštite općine Ravno u svom očitovanju od 14.7.2022. godine (koji je dostavljen po proteku utvrđenog roka), postavljaju upit u vezi buduće primjene odredbe člana 147. Zakona, koji se odnosi na finasiranje pojedinih prava iz budžeta jedinice lokalne samouprave, kao i da im nije jasan stav (6) člana 90., ali bez konkretnih prijedloga za izmjenu navedenih odredbi.

Centar za socijalni rad Čitluk u svom očitovanju od 13.7.2022. godine, istakao je primjedbu na odredbu člana 52. Nacrta Zakona, sa prijedlogom da u ukupan prihod domaćinstva ulaze i primanja po osnovu invaliditeta (neratni invalidi), kao i na odredbu stava (3) istog članka da u ukupan prihod, kod utvrđivanja prava na stalnu novčanu pomoć, ne ulaze primanja po osnovu ortopedskog dodatka i prava na novčanu pomoć ženi-majci koja nije u random odnosu.

Prijedlozi prihvaćeni, te su izvršene izmjene odredbi navedenog člana.

Centar za socijalni rad Stolac u svom očitovanju od 7.7.2022. godine, istako je više primjedbi na odredbe Nacrta Zakona o socijalnoj zaštiti s prijedlozima za uređenje istih.

Prijedlozi nisu prihvaćeni.

Predstavnik Centra za socijalni rad Stolac (direktor), koji je imenovan i učestvovao u radu radne grupe za izradu teksta Prednacrtu Zakona o socijalnoj zaštiti dostavio je iste primjedbe s prijedlozima koje je isticao i u toku izrade Prednacrtu, a koje su članovi radne grupe zajedno s njim razmotrili i sve prihvatljive prijedloge ugradili u tekst Prednacrtu koji je razmatran na sjednici Vlade HNŽ-K.

JU Centar za socijalni rad Jablanica u svom očitovanju od 13.7.2022. godine, istakao je primjedbe na pojedine članove, tehničke prirode, koje su prihvaćene, izuzev primjedbe na član 59. Prednacrtu, a koji se odnosi na povećanje postotka cenzusa za ostvarivanje prava na stalnu novčanu pomoć (sa 10% na 15%, odnosno za članove domaćinstva koji imaju lica s teškoćama u razvoju ili invaliditetom sa 15% na 20%).

Razlog ne prihvaćanja prijedloga za povećanje cenzusa je obaveza osiguranje još dodatnih budžetskih sredstava cca 750.000,00 KM (povećao bi se broj korisnika prava), kao i činjenica da je Nacrtom Zakona ostavljena mogućnost jedinici lokalne samouprave da svojom odlukom utvrdi povoljnije uslove za ostvarivanje ovoga prava. Pored navedenog, razlog neprihvaćanja je i činjenica da ni jedan drugi centar/služba nije tražio izmjenu navedene odredbe Zakona.

